

Ukanota, dieną 18 laipsnių,
naktį 5° virš nulio. Saulė teka
7:06, leidžiasi 4:21 valandą.

7c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLV.

Price 7c

Chicago, Ill.

Trečiadienis, gruodžio-December 10 d., 1958 m.

Kaina 7c

290

HUMPHREY: SALTAM KARUI NEMATYTI GALO

KREMLIUS PAŠALINO IVAN SEROV

ILGUS METUS BUVO VYRIAUSIAS
VERGŲ PAROPINTOJAS KANALAMS

MASKVA. — Kokiais tai sumetimais Kremlius valdžia pašalino valstybės saugumo komiteto pirmininką generolą Ivan Serov, 53 metų. Šis komitetas buvo sudarytas po Stalino mirties ir po galingojo vidaus reikalų ministerio Berijos sušaudymo 1954 metais.

Gen. Serovas prieš tai buvo svarbiausiu Berijos pagalbininku. Jis buvo apdovanotas Lenino ordinu už kanalų ir panašų valdžios statybų aprūpinimą vergais.

Kai Chruščevas buvo Ukrainos komunistų partijos sekretorium, Serovas buvo ten saugumo viršininku. Draugystė iš tų laikų su Nikita išgelbėjo jį iš sunaikinimo, kai prasidėjo po Stalino mirties Berijos pagalbininkų šaudymas.

Gen. Serov būdavo siunčiamas ne vien sutvarkyti apsaugą, kai Nikita ir Bulgarnas ruošdavosi važiuoti į užsienį, kaip į Indiją, Burmą, Afganistaną 1955 m., į Angliją 1956 m. ir į Suomiją 1957 m., bet ir vadovauti pavergtųjų žmonių malšinimui Vengrijoje, Bulgarijoje ir kitur.

Gen. Serovas išdirbo planus ir Lietuvos bei kitų Pabaltijo žmonių deportacijoms ir žudymams, ir žymiai anksčiau, negu raudonoji armija įsiveržė į šias šalis.

Atvažiavus jam paruošti organizacijai saugoti Chruščevą ir Bulgarną Anglijon, britų laikraščiai pakėlė tokį didelį trūkumą prieš šį Ivaną Baisųjį, kad šiedu Maskvos dvyniai, išplaukdam į Angliją, turėjo saugumo komisarą pašalinti iš palydovų tarpo.

Kaulų laužymo specialistas

Ivan Serov yra su pasididžiumu kalbėjęs, kad jis žino, kaip sulaužyti žmogui visus kaulus ir vis dar palikti gyvą, kad kalbėtų per tardymą toliau.

Jo įstaiga 1954 m. buvo pavadinta Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti, arba K. G. B. Šiam komitetui buvo pavesta saugumo policija, turinti ir tankų divizijas. Berija buvo visų rūšių policijas prijungęs prie vidaus reikalų ministerijos ir suėmęs visos valdžios siūlus į savo rankas.

Slaptas įsakymas No. 001223

Išvarius vokiečių armijai Sovietus iš Lietuvos, buvo rastas gen. Serovo garsusis įsakymas No. 001223 deportuoti visus antikomunistinius gyventojus į Sibirą. Įsakyme buvo gana smulkiai nurodyta, kaip tai daryti: atskirti vyrus nuo žmonių, tėvus nuo vaikų ir t. t. Apie milijonas pabaltiečių, elgiantis su jais daug blogiau, kaip su gyvuliais, buvo išgabenti į Sibiro taigas "kurti socializmą", kad Sovietai pralenkėtų Ameriką.

Tremtinių kaulais yra nukloti bolševikų kanalai, kasyklos ir fabrikai. Bet jų nepastebėjo ir nepaminėjo ne tik JAV viceprezidentas Henry Wallace 1944 metais, "pirmas" turėjęs garbę įžengti į vergų karalystės centrą Karagandą, bet ir tauris humanistas Adlai Stevenson 1958 metais, kuris didžiūojasi, jog jam "pirmam" visur buvo leista keliauti ir viską pamatyti.

Lucipieriaus įsikūnijimas

Ivan Serov gimė Sokol kaime Vologdos gubernijoje. Būdamas 18 metų jis pasidarė vietinės tarybos galva. Paskui įstojo į

raudonosios armijos artileristus, greit pasiekė pulkininko laipsnį ir perėjo į saugumo policiją.

1939-41 m. jis dirbo glaudžiai su Chruščevu, būdami Ukrainos viršininkais. 1944 m. buvo pakeltas kariniu komisaru, 1945-47 metais buvo raudonosios armijos viršininko pavaduotoju Rytų Vokietijoje.

Kartą, baigiantis karui, gerai išgėręs, gen. Serov kalbėjo apie savo svajones greit sulaukti dienos, kada jis paims į savo nagus vokiečių vadus, kad šie norėtų dešimt kartų geriau mirti, negu gyventi. Ir toji svajonė buvo Serovo tikrovė per visą jo gyvenimą.

Gal sumažins terorą

Vyriausio Kremlius teroristo pašalinimas sukels Sovietų prispaustiesiems žmonėms viltį, kad Chruščevas nori sumažinti persekiojimus. Tokį įspūdį Nikita tikrai nori sudaryti Vakarų pasauly. Senatoriui Humphrey (dem., Minn.) pastebėjus, kad Maskvoj ir visur kitur labai daug matyti policijos, Nikita paprašė senatorių atvažiuoti už metų. Vaizdas per tą laiką būsiąs pasikeitęs.

Kiti mano, kad Sovietų vyriausiojo inkvizitoriaus pašalinimas reiškia seną dalyką — vidaus intrygas Kremliuj dėl valdžios. Serovo pirmtakai Berija, Jagoda, Ežova, Menžinskis, atlikę valymo darbus, buvo patys sušaudyti su tūkstančiais pagelbininkų. Ką žada ateitis Serovui, Tasso žinutė iš vieno sakinio nepasakytą.

Šnipas M. Zborowski gavo 5 m. kalėjimo

Skųsis į aukštesnį teismą

NEW YORKAS. — Federalinis teisėjas John Cashin paskyrė nuteistajam Sovietų šnipui Mark Zborowski 5 metų kalėjimo bausmę.

Teisėjas pabrėžė, kad jis baudžiamas ne už šnipinėjimą, bet už melagingus parodymus, duotuos federaliniam prisiekusiųjų teismui, tyrinėjančiam Jack Soble špioniažo organizacijos veiklą ir jos narius.

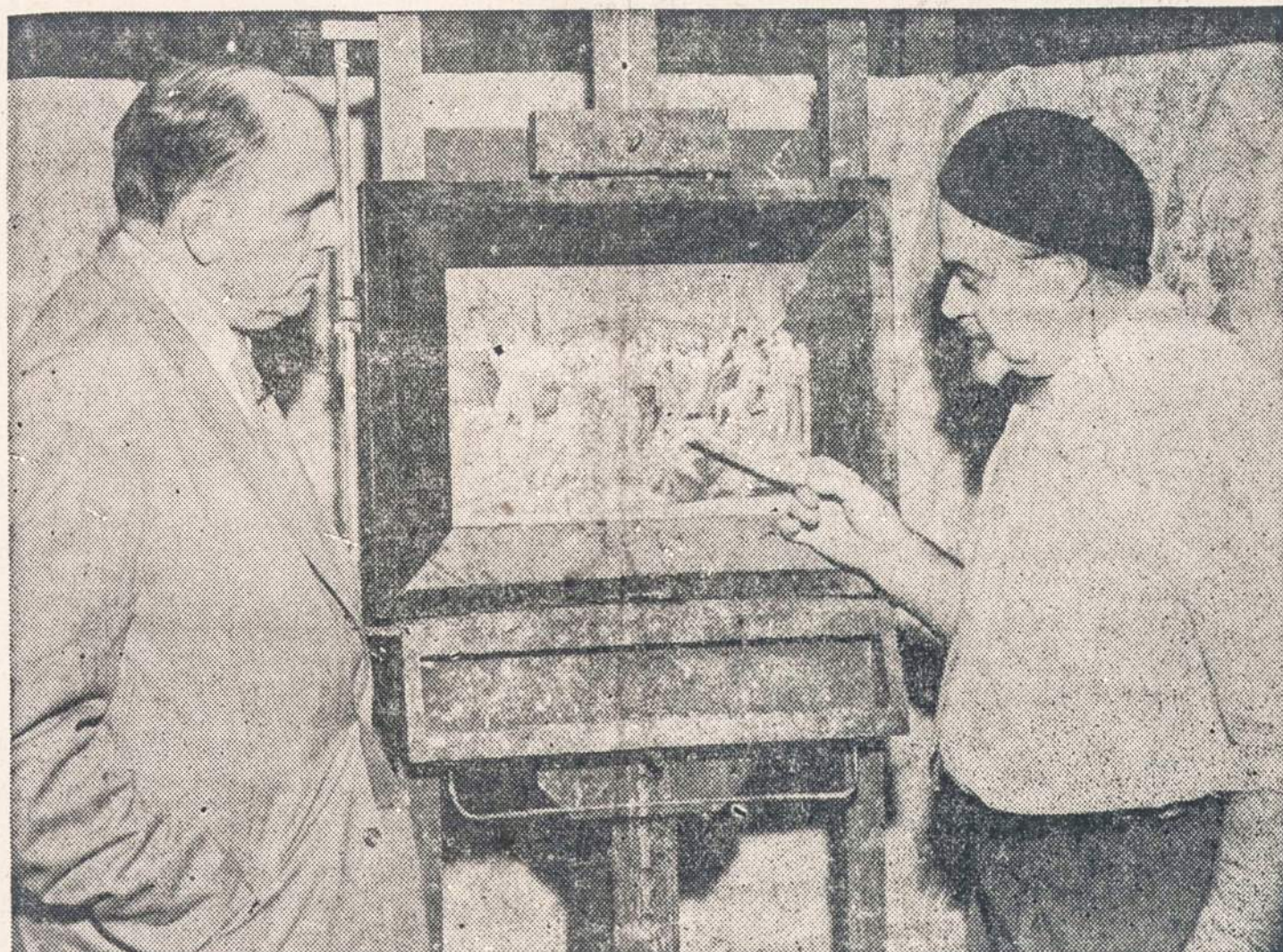
Soble, buvęs šnipų vadas, gavo 7 metus kalėjimo. Teisme jis liudijo, kad Zborowski buvo vienas iš jo agentų, kurio surinktos žinios buvo pasiųstos Kremliui špioniažo viršininkams.

Šnipas — provokatorius

Teismo prokuroras Herbert Kantor pasakė: "Šis žmogus dirbo atsidavęs Sovietų Rusijai ir tarptautiniam komunizmui visą gyvenimą. Jis buvo agentu-provokatoriumi Prancūzijoje ir Amerikoje, jis ieškojo draugystės žmonių, kuriuos galėtų vėliau išduoti (trockininkus).

Zborowski išėmė iš Rusijos, atvyko į Ameriką per II pasaulinį karą, 1946 m. gavo pilietybę. Pastaruoju metu jis dirbo Harvardo universitete antropologijos skyrių.

Nuteistasis uždėjo \$10,000 ir perdavė bylą svarstyti apeliaciniam teismui.

Lietuvis advokatas Rudolph Vasalle (Vasiliauskas) iš Hinsdale, Ill., turis ofisą Chicago mieste, žiūri į savo pirkinį—16 šimtmečio meno paveikslą, kurį jis nusipirko Chicago miesto išpardavime už \$170. Paveikslas piktas skulptorius Alexander Zlatoff-Mirsky, nujautes kūrinių tikrąją vertę. Paveikslas yra Rafaelio darbas, vadinamas "Nekaltųjų žudynės" ir Vatikano eksperto Amadore Porcella įvertinimu yra vertas \$300,000.

IRAKE VĖL SUSEKTAS ŠAMOKSLAS NUVERSTI REVOLIUCINĘ VALDŽIĄ

Perversmininkus rėmė ginklais ir pinigais užsienio valstybė, manoma, JAR (Egiptas)

BAGDADAS, Irakas. — "Alahui padedant mes susekėme rimtą šamokslą, kuris turėjo būti įvykdytas gruodžio 9 ir 10 dieną. Šamokslas buvo darbas korupcija susitępusių žmonių, remiamų užsieniečių už Irako ribų".

Tokiais žodžiais Irako diktatorių gen. Abdul El-Kassem pasakė per radiją žinią, apie naują organizuotą sukilimą prieš jo revoliucinę vyriausybę. Sukilimas turėjo prasidėti šį trečiadienį.

Egipte ir kituose Nasserio valdomuose miestuose aiškina, kad Kassemo minimi užsieniečiai, perversmininkų rėmėjai, buvo amerikiečiai. Taip galvojo mažiau susigaudą arabai ir Irake. Bet anglų agentūros yra įsitikinusios, kad ir šį šamokslą ruošė pulkininko Arifo pasekėjai, padedant Jungtinės Arabų Respublikos (Nasserio) valdžiai pinigais ir ginklais.

Plk. Arif, buvęs Kassemo dešinioji ranka (vicepremieras, vidaus reikalų ministeris ir armijos štabo viršininkas) buvo areštuotas rugsėjo 30 dieną, jam slapta grįžus iš Vakarų Vokietijos, kur jis dėl šventos ramybės buvo išsiųstas Irako ambasadoriaus. Jis atskubėjo vadovauti Nasserio draugų sambrūzdžiui, bet buvo areštuotas su 20 karininkų ir apie 100 kitų šamokslininkų. Jie atiduoti revoliuciniam tribunolui.

Kassemo žmonės demonstruoja valdžios žmoniems pakursčius, tūkstančiai Kassemo rėmėjai suruošė demonstracijas Bagdado gatvėse. Demonstrantų vadai reikalavo kraujo, nukopoti galvas šamokslininkams ir visiems budriai sekti priešų žingsnius.

Tuoju po liepos 14 nakties revoliucijos, po karaliaus Feisal nužudymo, atrodė, kad revoliucionierių valdžia tuoj sudarys vienokių ar kitokių valstybinių ryšių su Jungtine Arabų Respublika (Egiptu-Sirija). Prasidėjo imtynės tarp diktatoriaus Kassem, nutariso laikyti Iraką nepriklausoma ir su niekuo nesusijungusia valstybe, ir plk. Arifo, vicepremiero, didelio Nasserio politikos (pan-arabizmo) šalininko. Jo jėgos nėra Irake mažos, ir gen. Kassem negali saugiai jaustis.

IŠ VISO PASAULIO

Porinkiminės riaušės Venezueloje

KARAKAS, Venezuela. — Iš dviejų kairiųjų partijų laimėjo rinkimus į prezidentus demokratinės akcijos kandidatas Dr. Betancourt, 50 metų, o pralaimėjo respublikos demokratinės unijos kandidatas admiras Larrazabal, kurį rėmė ir komunistai. Po rinkimų komunistai ir kiti Larrazabal šalininkai suruošė sostinėje riaušes. Jie aprimo tik po to, kai admiras pasakė kalbą per radiją pripažinti Betancourt pergalę. Pralaimėjęs admiras, vadovavęs laikinajai vyriausybei po pereinamųjų revoliucijos prieš diktatorių gen. Jimenez, žada grįžti atgal į laivyno tarnybą.

Dulles rašė Adenaueriui

BONA. — Valstybės sekretorius Dulles pasiuntė kanceliariui Adenaueriui užtikrinimą raštu, kad JAV ir sąjungininkai Anglija su Prancūzija nepasiduos išstumiami iš Vakarų Berlyno. Su tuo sutinka ir Vakarų Vokietija. Yra tik nuomonių skirtumas, ką Vakarai turi toliau daryti. Adenaueris ragina atnaujinti derybas su Sovietų Sąjunga dėl Vokietijos suvienijimo, per ką išsispresėtų ir Berlyno klausimas.

Pramato naująjį kolonializmą

AKRA, Gana. — Dr. Kwame Nkrumah, Ganos ministeris pirmininkas Amerikos ir Anglijos universitetų auklėtinis, kalbėjo Afrikos tautų konferencijoje, kad Afrika, išsilaisvinus iš Europos kolonialinės valdžios, gali patarė afrikiečiams kovoti už gius, atseit, į Sovietų Sąjungos arba komunistinės Kinijos. Jis patarė afrikiečiams kovoti už visišką išsilaisvinimą iš europiečių valdžios ne jėgos ir prievartos priemonėmis. Tai buvo visiškai priešinga Jungtinės Arabų Respublikos (Egipto-Sirijos) ir Alžerijos vyriausybės užsieni (Kaire) atstovų kursymams kelti revoliucijas.

Indonezija prieš Kremlį

KAIRAS, JAR. — Indonezijos atstovas Dr. Mohammed Subehan įteikė protestą prieš Sovietų Sąjungos dalyvavimą Afrikos-Azijos valstybių ekonominę konferenciją, kadangi jo vyriausybė SSSR laiko Europos valstybe. Konferencijos mandatą komisija Indonezijos protestą atmetė.

Vėliausios Žinios

— Oswego mieste, N. Y. ir apylinkėse per 2 dienas iškrito vietomis iki 20 pėdų sniego, vidutiniškai 40 colių. Į pagalbą miestui atėjo civilinės apsaugos organizacija.

— Norfolk, Va., laivyno 2 motorų lėktuvais gazolinui gabenti nukrito į priemiestį ir sunaikino du namus. Vienam iš jų žuvo 2 maži vaikai. Žuvo ir visi 4 lakūnai.

— SSSR vetavo Pietų Korėjos ir Pietų Vietnamo respublikų priėmimą į Jungtinių Tautų narius.

— Maskvos "Pravda" pasakė labai pikta straipsnį prieš tariamą antipartinę grupę, susektą perėtais metais komunistų partijos centro komitete. Atrodo, kad ir gen. Serovo pašalinimas iš KGB (saugumo policijos komisarų) turi sąryšį su antipartine grupe, kuriai priklauso Malenkovas, Molotovas, Kaganovičius, Bulganinas ir Septilovas. Jie buvo išstumti iš partijos ir vyriausybės vadovybės.

— Alabamos valstybės pareigūnai atsisakė liudyti ir pristatyti dokumentus federalinėje civilinių teisių komisijoje, kuri tiria negrų balsavimo teisių paneigimą. Komisija paprašė teisingumo departamentą patraukti valstybės pareigūnus į teismą.

— JTautų Saugumo Taryba, Prancūzijos atstovams pasiūlė priimti įnarius Prancūzų Gvinėjos respubliką.

— Chicagoje ugniagesių inspektorai rado dvi katalikų mokyklas, nesaugias nuo gaisrų. Kol jos bus perstatytos, mokyklas pamokų metu saugiai jaustis.

SENATORIUS PERDAVĖ PREZIDENTUI SLAPTUS CHRUSČEVO PASIŪLYMUS

SOVIETAI NEMANO NUSIGINKLUOTI, BET PER 7 METUS TIKRAI VENGSIA KARO, KOL PRAVES ŪKINĘ PROGRAMĄ

WASHINGTONAS, D. C. — Senatorius Hubert Humphrey antradienį susitiko Baltuosiuose rūmuose su prez. Eisenhoweriu ir perdavė jam Nikitos Chruščevo pasiūlymus. Su Chruščevu jis šnekėjo 8 valandas, su Ike užtėjo ir 80 min.

Teis B. Goldfine

Kaltina kongreso įžeidimu

WASHINGTONAS, D. C. — Federalinis prisiekusiųjų teismas apkaltino Bernard Goldfine kongreso įžeidimu 18 kartų, kadangi neatsakė per kongresinio komiteto tyrinėjimus į 22 pagrįstus klausimus.

Kongreso komitetas tyrinėjo jo santykius su vyriausiu prezidento Eisenhowerio padėjėju Sherman Adams. Goldfine, Bostono tekstilės fabrikantas, Lietuvos imigrantų vaikas, turėdamas bėdų fed. prekybos komisijoj, davė Adamsui dovanų, apmokėdavo jo viešbučių sąskaitas. Sherman Adams, nors ir nebuvo formaliai apkaltintas kyšių ėmimu, bet vistiek turėjo pasitraukti iš Baltųjų rūmų, kur jis dažnai būdavo, prezidentui atostogaujant arba sergant, vyriausiu respublikos reikalų tvarkytoju.

Sherman Adams savo draugo Goldfine dėka pasidarė garsenybė. Respublikonų partijos vadų išvartas iš Baltųjų rūmų, jis sėdo rašyti atsiminimus, už kuriuos viena leidykla ir Life žurnalas už ištraukas šiai savos rūšies garsenybei sumokėjo \$100,000.

Mokyklų uždavinys — ne šokt, meškeriot mokyti, — Rickover

CHICAGA. — Per 15 metų mokslo žinios dvigubai padidėjo, dėlto mokyklose negali būti vietos tokiems dalykams, kaip šokių ir meškeriojimo pamokoms, pasakė pieno produktų parodoje Navy Pier admiras Hyman Rickover, "Nautilus" ir kitų atominių povandeninių laivų konstruktorius.

Švietimo tikslas neturi būti priderinti jaunuolių prie kasdieninio gyvenimo ("social adjustment") arba kaip padaryti pinigą, net kaip pasidaryti laimingu. Vienintelis švietimo uždavinys yra išlavinti žmogaus intelektą, pasakė šis atominių mokslų pionierius.

Nuomonių skirtumai dėl atominių bombų bandymų prežūros

Susitarimai paviršutiniški GENEVA, šveicarija. — JAV, Anglija ir Sovietų Sąjunga sutiko, kad tarptautinė kontrolė prižiūrėti atominių bombų bandymų draudimą yra būtina, jei tuo reikalu būtų susitarta.

Sovietų delegatas įteikė ir tokios priežiūros projektą, kuris prieštarauja esminiams Amerikos ir Anglijos reikalavimams.

Iš principo šios 3 atominės šalys susitarė organizuoti tarptautinę kontrolę atominiams bandymams prižiūrėti. Pereitą savaitę šie trys didieji sutiko priieiti prie tokios sutarties pasirašymo ir kitas valstybes.

Sen. Humphrey (dem., Minn.) paaiškino korespondentams, kad pagrindiniai Nikitos siūlymai liečia Berlyno ir atominius ginklus. Jis tačiau atsisakė koks nors smulkiau pasakoti apie šias didžiąsias "paslaptis".

Projektai neprimtini

Netiesioginiais žodžiais senatorius patvirtino, kad Kremliui paslaptys nėra tokios, kurių JAV nežinotų ir pripažino, kad naujieji Chruščevo projektai taikingam sugyvenimui yra ir toliau neprimtini. Kitaip senatorius nebūtų sakęs, kad šaltajam karui tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos vis dar gali nematyti.

Nori pagarsėti, važiuok į Maskvą

Iš Baltųjų rūmų sekretoriaus Hagerty vėlesnio pasakojimo korespondentams neatrodo, kad prezidentas būtų patenkintas demokratų pasiūlymu tarpininkauti tarp Kremliui ir Baltųjų rūmų.

Ką tikrenybė Humphrey paragabeno iš Kremliaus, buvo sena bolševikų propaganda, įvyniota į naują popierių. Bet senatorius pagarsėjo šiuo susitikimu su Chruščevu, pačiu ilgiausiu, kokį diktatorius yra suteikęs bet kuriam amerikiečiui. Humphrey, tartum koks magiškas tarpininkas, apie tai vėliau šnekėjo korespondentams Maskvoje, Berlyne, Londone ir sugrįžęs į Washingtoną.

Užsienio politikai vesti yra valstybės departamentas, Maskvoj sėdi JAV ambasadorius Thompson. Chruščevas, jei koks nors naujo turėtų pasakyti, žinotų kur kreiptis. Tačiau jam gerai sekasi painioti JAV vykdamosios valdžios (vyriausybės) uždavinius su įstatymų leidžiamąja valdžia (kongresu).

Chruščevo pasigyrimai

"US News" žurnalas tvirtina, jog Chruščevas bandė per Humphrey įbauginti Ameriką savo atominiais ginklais ir tarpžeminėmis raketomis, kurios skrendančios 8,700 mylių (JAV Atlas nuskrido 6,325 mylias). Sen. Humphrey pripažino, kad viena iš tų Nikitos "paslaptių", perduotų prezidentui, lietu atominius ir raketinius ginklus. Kita paslaptis lietu Berlyną. Bet ir pats Humphrey pripažino, kad naujieji Kremliui pasiūlymai nėra priimtini JAV vyriausybei.

Sensorius įžiūrėjęs, kad Sovietai nemano nusiginkluoti, bet nenorį nė karo, ypač per ateinantį septynmečio planą, kuriam įgyvendinti ("Amerikai pralenkti") reikia Kremliui taikos ir ramybės. Per tuos 7 metus Amerika turinti sutvarkyti santykius su Sovietais, bet negadindant vieni kitus, nes jei Amerikai nepagądinsianti Sovietų, nei Sovietai Amerikos.

Asmeniškai senatoriaus reikalavimai 8 valandų "paslaptin-gas" pokalbis su Chruščevu bus tikrai pasitarnavęs. Mrs. Roosevelt jau atsiliepė, kad Humphrey pasirodė vienas iš tinkamiausių demokratų kandidatų į prezidentus.

GRAŽUS YRA PIETŲ BOSTONAS

Naktis be mėnulio, tai širdis be mėsos, — taip dažnai skambavo viena graži dainelė nepriklausomojo Lietuvoje. Pasakyti ir aš panašiai, kad ir miestai be vandens, tai miestai be gyvenimo. Tuo atžvilgiu Bostonas yra apdovanotas dideleis gamtos grožybėmis, upių ir jūros vandenimis, kurie supdami šį miestą daro jį vienu iš gražiausių.

Kai kas sako, kad Beacon gatvė arba Commonwealth Avenue bei Marlborough Bostone yra gražiausios. Daug kartų aš vaikščiojau ir ten. Tikra tiesa, ten gražu, švaru. Bet pietų Bostonas, man atrodo, yra už vis gražiausias. Gal todėl, kad aš čia gyvenau, kad tiek daug be manęs čia gyvena ir kitų lietuvių, senųjų ir naujųjų ateivių, jų vaikai ir vaikų vaikai.

Didamas rytų Broadway gatvė dažnai išgirsi lietuvių kalbą. Daugelio profesionalių gydytojų, advokatų, nejudomojo turto pardavėjų ir kitų verslininkų pavardės lietuviškos. — Su jais visuomet ir lietuviškai susikalbėsi. Čia kiekviename žingsnyje padvelkia į tave gyvoji lietuviškų, dėl kurios kai kas be reikalo pakelia baisų rinktį, kad ji išsivijoje jau mirštanti. Ne, lietuvišką nemir, kol ant šios planetos lietuvis gyvena. Tai, žinoma, tėra tik mano nuomonė. Bet jį man patvirtina pietų Bostono lietuviškumas. Štai kodėl pietų Bostonas yra man toks mielas. Ir ne vien todėl man taip gražus tas pietų Bostonas. Pajėjęs toliau nuo rytų Broadway, kur tu eisi, visur atrasi didelę ramybę. Namai švarutėliai. Mažai tepamatysi laukynų. O jei K gatvė paeisi iki 8-tos gatvės, didelis vandens plotas, saulėtą dieną taip nepaprastai mėlynas, akių žvilgsnį gaivina, atsiveria priėjus tave.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį groja Lietuvių Auditorijos orkestras, muzika V. Jancio vadovaujamas. Jaučiamas ir šermanas kviečiamieji pakeičia savaitgalio vakarus prie šokių muzikos.
3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

TOSCOS KVEPALAI
Odekolonai, kremai ir muilai
Sau naudoti ir artimiesiems dovanoti.
Tai būtų geriausia dovana Kalėdoms.
Linkime linksmy Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.
Lietuviška plaukų kirpykla
PAUL'S BARBER SHOP
752 W. 33rd STREET, BRIDGEPORT

STANKUS Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonas:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

ALGIRDO BRAZIO
Idainuotų, seniai laukiamų plokštelių albumas gaunamas Budriko krautuvėje
8 dainos — 4 plokštelės — viskas už \$6.00.
Užsisakykite per paštą, prisijungdami Money Order, o plokštelės bus Jums pasiųstos.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.
3241 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Nauji siuvėlių ir drabužių siuvimo ir rankinio šilumos patalynės — Rigus ir siuvimo patalynės
JUOZAS NAUJOKAITIS
2021 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wabbrook 5-9209

Neseniai, nors ir šaltoka diena, nuėjau prie vandens sivaikščioti. Karštą vasarą čia būna pilna žmonių. Dabar buvo tuščia. Sausas vėjelis, atskridęs nuo audringojo Atlanto, vis kėsinosi nusinėti su savim mano skrybėlę. Buvo atoslūgio metas. Po dumblių, ieškinėjų žmogus, lyg būtų ką į vandenį potvynio metu įmetęs. Būriai jūrų varnų ir žuvėdrų aplink tą žmogų sutūpę stebėjo, ką jis iš to dumblo ištrauks...

Mano žvilgsnis nuklydo toliau. Tas vanduo suteikia platumą ir mintims. Matau: debesis plaukia per dangų, amžini klajūnai, kaip ir žmogus. Stebėjau: nepaprastai nuostabi rudens gamta, pasipuošusi liūdesių ir rimtųjų išreiškiančiomis spalvomis, be žodžių kiekvienam kalba apie vieną dailininką, kuriam niekas prilygti negali. Prisiminiau — už toluomoje matomų kalnelių, už vandenų plačiųjų, toli, labai toli, randa Lietuva, šiandien rasų pavergtoji... Ten aš gimiau, augau, ten paliko supilti ir jau niekieno neapplancomi mano tėvų kapai. O ir mano gyvenimas ne tūkstantmetis...

Pietų Bostonas turi gražių vietų, kur žmogus gali nuo visokių kasdienybės rūpesčių atsikvėpti, dvasiniai atsigaivinti, pasvajoti.

Jeigu nori būti linksmas, būtinai užsėsk į Lietuvių Piliečių Klubą, vakariniame Broadway. Ten dažnai įvyksta vestuvės, įvairių draugijų metiniai baliai, o sekmadieniais ten šventadieniškai išsipošusių žmonių susirinkla gausybė. Kai įėjini, mandagiai paprašo palatą nusivilti. Tad lietuviškasis mandagumas tik Bostone pabojamas. Kituose miestuose, kur aš buvau, lietuvių klubai lyg ant kampo karčiamos, kuriose būnamu su kepurėmis, stipriai ant galvos užmaukšintomis, ir sėdima paltais apsigūmavus. Nepamėgink būti nemandagus Bostone.

O ir visuomeninis lietuvių gyvenimas čia verda, kukliuolia, lyg užkaistas vanduo arbatos virintuve. Tik paimkime į rankas Keleivį, pamatysime, kad toks teigimas nėra pasaka. Skaitome: Liet. Darbininkų Dr. Jos skrydis, kuriam vadovauja St. Strazdas ir N. Jonuška, gruodžio 7 d. rengia pobūvį, kurio pelnas eis kultūros žurnalui "Darbas" paremti; Liet. Veteranų S-gos "Ramovė" lapkr. 23 d. rengia iškilmingą Lietuvos kariuomenės minėjimą; Vinco Kudirkos 100 metų sukakties minėjimas numatomas sausio 13 d. su "Vinco Kudirkos" vaidinimu. Neatsilikia ir LB Bostono apylinkė, kuri lapkričio 30 d. minės iš lenkų savinamą jų karalaitį Kazimierą Kazimieraitį, vadinamą šventuoju. Tai dar ne viskas. Nepaminėjau įvairių kitų draugijų buvusių ir būsimų "šurum burum" pobūvių. Nepaminėjau, kad mes, bostoniškiai, turime Lietuvių Kultūros Klubą, kuriam priklauso, saugyčiai, visas šio miesto lietuviškasis elitas. Tai praėjusį šeštadienį, lapkričio 22, buvo to klubo narių susirinkimas gražiojoje Beacon g-vėje, Tarptautinio Instituto patalpose. Susirinkusiems nariams paskaitą skaitė Tuft universiteto dėstytojas Vytautas Kavolis, manau, iš lietuviškos spaudos puslapių jau gerai žinomas kiekvienam lietuviui nuo Meksikos iki Kanados, nuo Pacifiko iki Atlanto pakraščio. Jeigu iki šiol ir negirdėjote tokio universiteto, kuriame gerb. V. Kavolis dėsto, tai nesistebėkite, nes JAV yra apie 500 universitetų. Tai to p. Vy-

Laukinė lilija — gruodžio mėnesio augalas

Chicago's Parko Distrikto vyr. daržininkas William Blaessing parinko Gruodžio mėnesio Gėlę lielijų šeimos augalą botaniskai vadinamą Chlorophytum filatum variegatum, kitaip vadinamą (pider-plant). Ši langu lilija yra auziniai žaliuojantis augalas, turi pusės coio platumo skaisčiai žalius ilgus lapus su baltomis driuželems pakraščiais, kai kurios atma nos turi net gražias geltonas juosteles išilgai lapų per vidurį. Augalas turi mažus baltus žiedelius. Lengvai augina puodose ant langų, saulėje ar šešėlyje, viduje ar lauke. Dauginamas iš ataugų, kurios išauga iš žiedėlių kotų gale ar lauke. Ataugos pumpurėli reikia prisiegti ir drėgną smėlį arba paruoštą žemę puode ir kai pumpurėlis šaknelės įleidžia, atkirpti nuo augalo.

Inž. V. Šliūpas pas Liberijos prezidentą

Šių metų vidurvasaryje pasigedom įvairių kultūrinių organizacijų aktyvaus jauno, energingo veikėjo, inž. Vytauto Šliūpo. Vytauto Šliūpas mums yra gerai žinomo lietuvių patriarko Amerikoje Dr. Jono Šliūpo jauniauasis sūnus. Jis, kaip ir jo tėvas, yra iš prigimties apdovanotas organizaciniais gabumais. Jis aktyviai reikšėsi lietuvių studentų, skautų, inžinierių ir daugely kitų kultūrinių organizacijų eilėse. Ypač daug yra įdėjęs darbo į "Lituano" žurnalą, besirūpinamą jo išlaikymu. Jis taip pat buvo "Naujienų" ir kitų laikraščių bendradarbis. Su jais ir dabar ryšių nenutraukia.

Vytauto Šliūpas Amerikoje dar visai jaunutis atsirado tuojau po Antrojo pasaulinio karo. Čia baigęs aukštąsios mokslo bei įgijęs statybos inžinieriaus diplomą, dirbo vienoje žymioje Chicago's firmoje, kuri įvertino jo gabumus ir sumanumą ir tarnybiniams sumetimais išsiuntė į Afriką. Inž. Šliūpas, kaip tos firmos atstovas apsigyveno Monrovia, Liberijoje, ir yra tos amerikoniškos firmos vedėjas. Jam tenka ne tik savos įstaigos tarnautojų personalu rūpintis, prižiūrėti vykdomą darbą, bet dar ir atstovauti bei dalyvauti įvairiose to krašto bei valstybės konferencijose, su aukštais pareigūnais važinėti po kraštą ir net būvoti pas Liberijos ir Gvinėjos prezidentus. Jaučiasi gerai ir klimatu nenusiskundžia.

Vytauto Šliūpas savo privatiname laiške rašo: "Nėra taip, kaip Liet. Enciklopedijoje kad aprašė apie Liberiją, kad europiečiams klimatas netinkamas. Čia europiečių nemažai, na, ir dabar, kai gali vartoti oro vėsintuvus, yra visai tvarkoje. Žinoma, kai esi saulėje, tai šutina, bet namuose ir ofise lygiai taip, kaip Amerikoje. Viena gera ypatybė — tai kad vakarai ir naktys yra

tauto Kavolio paskaitą gal tik toks dr. Leimonas šiek tiek suprato, o visi kiti liko apstulbinęti V. Kavolio paskaitoje pavartotų moksliškų tarptautinių ir anglizmių žodžių krušos ir beveik visai nieko nesuprato. Bet kad ir nesupratę apie ką kalbėjo tas mūsų jaunas mokslininkas, po paskaitos jam visi kars-tai plojo...

Kitą kartą daugiau parašysiu apie Bostoną, kuris tikrai yra lietuvių kultūros židiny rytų Atlanto pakrastyje.

J. Laurinavičius

2 — NAUJINIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—WEDNES., DECEMBER 10, 1958

AMERIKA TURI SAVO "HITLERI"

VOKIETIJOS NACIŲ GALAS NEPAMOKE AMERIKOS FANATIKŲ

Amerikos spauda rašo, kad šiomis dienomis Washingtone įvykęs savotiškas susirinkimas, kuri galima būtų pavadinti amerikoniško "Hitlerio" gimimu ir nacių partijos užuomazga.

Slaptame susirinkime, kuriame dalyvavo pats "tautos vadas" John Kasper ir šeši "apaštalai", buvo aptarti "naujojo sąjūdžio" (new movement) pagrindai. Kasper, kuris pats esąs vokiškos kilmės, priminė, kad Hitleriui steigiant nacių partiją, dalyvavo tik septyni, ir perskaitęs savo mitingo dalyvių, dramatiškai pareiškęs: "Ir mes turime septynis". Tie septyni būsią sąjūdžio kietasis branduolys, kurio būstinė būsią Washingtone, o jis pats būsią vadinamas "direktoriu".

Savo kalbą pradėjęs atpasakojimu, kaip buvo suimtas ir teisiamas, už rasinių riaušių kurstyimą, Clintone, Tenn., jis pareiškė steigęs "naują pagrindinį (underground) sąjūdį", kurio tikslas būsiąs žydams atimti Amerikos pilietybę ir neigrus išvaryti į Afriką. "Mes laikysimės Hitlerio politikos", kalbėjęs Kasper.

Prasidėjus paklausimams, kažkas "juokaudamas" paklausęs, ar Kasperas pats išsprogdo Clintono mokyklą? "Mane džiugina, kad kas nors tai padarė", atsakęs Kasper, "dėlto, kad tati kitiems žmonėms duos idėją".

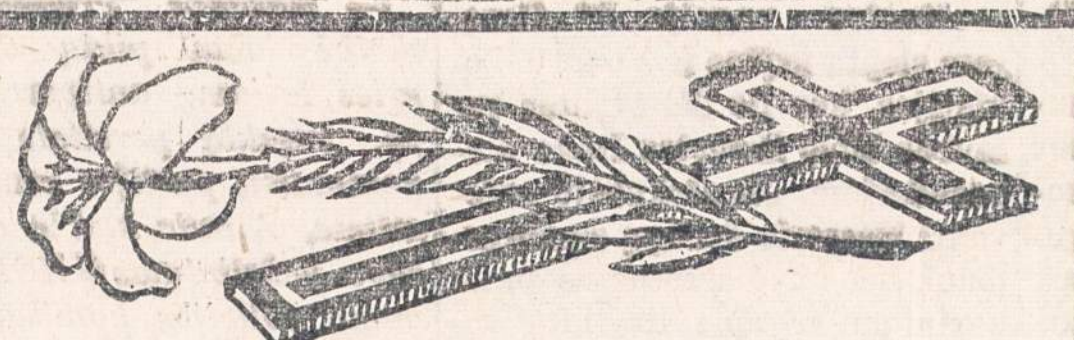
Kaip seniai Kasperas, turėjęs galvoje šį savo "sąjūdį"? — Aštuoni ar dvylika metų, — atsakęs Kasper pridurdamas, kad iš Hitlerio "Mein Kampf" išmokęs, jog visokios koalicijos, kombinacijos ir kooperavimo pastangos neturi pasisekimo, nes, girdi, kompromisai anksčiau ar vėliau išsira. Efektingas smurtas, kai kuriais atskirais atvejais esąs "okey".

Kaip "partiją" pavadinti, dar nėsą galutinai nusistatę. Pasiūlyta vadinti "Nacionale reforma", bet Kasperas pasipriešinęs. Esą per daug jau esama tų nacionalių ir reforminių partijų. Kai kas pasiūlęs pavadinti "kviečiai mūsų duonoje" (Wheat in our Bread). "Direktorius" sutikęs, pridurdamas, esą norint būti radikaliais, reikia eiti visą kelią radikaliai, be to tas pavadinimas neatrodo kaip kvailas, kaip skamba. "Furrieris" Kasperas pažadėjęs naują vėliavą ir naujų pinigų sistemą.

Sveikinu ir linkiu būti ir toliau Lietuvos ambasadorium! **Pov. Dirks**

Skaitykite "N-nas"

REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI NALIPNOR

ANELĖ GEDIMINSKAS

(PAGAL TĖVUS PLONYTĖ)

gyveno 4135 So. Rockwell Street

Mirė 1958 m. gruodžio 7 dieną, 8:20 val. vakaro, sulaukus pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Žagarės parapijoje ir mieste.

Amerikoje išgyveno 45 metus.

Paliko mūšė: mylimas vyras Juozapas, 2 sūnūs: Juozapas, marti Emilija, Stanislovas, marti Marijona, 4 anūkai, 4 proanūkai; brolis Kazimieras Plonis, sesuo Agnieszka Cappello, svogeris Mike ir jū šeima; svogeris Petras Šamoška su šeima ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Priklaušė Chicago's Lietuvių Draugijai, Apaštalytės Maldos Draugijai, Sv. Kazimiero Akademijos Rėmėjui, Amžinojojo Rožančiaus Draugijai, Sv. Jurgio parapijoje, Joniškių Labdaryų ir Kultūros Klubui, Utenos Apskr. Draugiskam Klubui, Liet. Zagaričių Klubui ir Brighton Park Moterų Klubui.

Kūnas pašarvota: John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Avenue.

Ketvirtadienį, gruodžio 11 dieną, 8:30 valandą ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Paneleis Sv. parapijos kapinyną, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Anelės Gediminskės giminės, draugai bei pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinįjį palaidavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę liks:

Vyras, Sūnūs, Brolis, Sesuo ir kiti Giminės.

Laidotuvių direkt. John F. Eudeikis. Tel.: LAfayette 3-0440.

LOVEIKIS
Telegrama i Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7508

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

Gaminame skanūs lietuviškus pietus ir užkandžius laidojime, vardadieniams, sukaktims ir kitoms progoms priimanomais kainomis.
ERDVI PATALPA.
SOPHIE SKREBIS
8258 So. Kean Ave. Terminal 9-9575

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Gėlės Mylimiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.

URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

EDW. SAUNORIO GELYNAS
Parduodam Revis Starlight stainless medžius. Paruošiam gėles vestuvėms, laidojime ir kitoms iškilimams. Papuošiam kapą jūsų artimųjų žeminiu žaliu uždangalu ir vainikais.
3942 W. 111th STREET. PR 9-1355

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iš WOPA, 1490 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 So. Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
Koplyčios visose miesto dalyse.

NARIAI
Chicago's Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE.

PETRAS BIELIŪNAS
4318 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
ALFRED VANCE
1424 So. 50th Ave., Cicero
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWNhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 WEST 46th STREET Phone: YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

3 — NAUJENOS, CHICAGO 8, IL
—WEDNES., DECEMBER 10, 1958

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	
7 cents per copy, 10c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje	
metams	\$13.00
pusei metų	7.00
trims mėnesiams	4.00
vienam mėnesiui	1.50
Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
metams	\$11.00
pusei metų	6.00
trims mėnesiams	3.50
vienam mėnesiui	1.25
Užsienioose	
metams	\$14.00
pusei metų	7.00
vienam mėnesiui	1.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJINIŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Berlyniečiai nušlavė komunistus

Vakarinio Berlyno balsuotojai nušlavė komunistus ir davė griežtą atsakymą Chruščiovui, sumaniusiam paversti Berlyną demilitarizuotą "laisvu miestu".

Dalyvaujant rinkimuose daugiau, kaip 93 nuoš. žmonių, turėjusių balsavimo teisę, komunistų kandidatai tesurinko iš maždaug 1,650,000 visų paduotų balsų tik 31,520, kas sudaro mažiau, negu 2 nuoš.

Komunistai nepravėdė nė vieno atstovo nei į miesto tarybą, nei į distriktų seimelius, kurių yra 12.

Kadangi komunistų partija savo priešrinkiminę kampanijoje agitavo už Chruščiovo siūlomą "laisvo miesto" planą, o visos kitos partijos agitavo prieš jį, tai šie rinkimai buvo savo rūšies plebiscitas (žmonių atsiklausimas) — ir berlyniečiai kone vienbalsiai tą planą atmetė. Nežiūrint to, kad Berlynas yra iš visų pusių apsuptas

Sovietų Rusijos kontroliuojama teritorija ir atskirtas nuo Vakarų daugiau, kaip 100 mylių plotu, vakarinio Berlyno gyventojai turėjo drąsos griežtai pasisakyti prieš Maskvą.

Laisviems berlyniečiams vadovauja socialdemokratų partija, kurios priešaky, stovi burmistras Willy Brandt, ir jie gavo absoliučią daugumą balsų.

Didelė socialdemokratų pergalė

Visi užsienių spaudos korespondentai pripažįsta, kad šiuose vakarinio Berlyno rinkimuose didžiausią pergalę laimėjo socialdemokratų partija ir jos vadas Willy Brandt.

Jiems teko kovoti ne tik prieš komunistus bei jų "globėjus" Kremliuje, bet ir prieš kitas keturias partijas pačiame Berlyne. Laisvajame vakariniame Berlyne, kuriam gyvena 2,200,000 žmonių, politinė laisvė nėra slopinama. Politinės partijos varžosi dėl valdžios. Stipriausias socialdemokratų konkurentas yra krikščionys demokratai, kurių vadas yra Dr. Konrad Adenauer, Vokietijų Federalinės Respublikos kancleris (premjer). Krikšč. demokratai išstatė savo kandidatą į burmistrą, prieš socialdemokratą Brandtą, visų vokiečių reikalų ministrį Bonnos vyriausybėje, Ernst Lemmer. Jo kandidatūrai paremti buvo atvykęs ir Berlyną pats kancleris Adenauer su savo užsienių reikalų ministru Brentano.

Nežiūrint šitų pastangų iš kr. demokratų pusės, socialdemokratas Brandt gavo 849,883 balsus, Adenauerio kandidatas Lemmer — tik 608,927. Socialdemokratai pravėdė į miesto tarybą 78 atstovus, kr. demokratai 55. Visos vietos miesto taryboje teko šiom dviem partijom, ir socialdemokratai dabar turi absoliučią daugumą. Kitos partijos gavo mažiau, negu po 5 nuoš. balsų, todėl nepravėdė nė vieno atstovo.

Po šito socialdemokratų triumfo vakariniame Berlyne burmistras Willy Brandt pasidarė stambus asmuo ne tik Berlyne, bet ir visoje laisvoje Vokietijoje. Su juo negalės nesiskaityti Vakarų demokratijos, siekiamos išspręsti Vokietijos klausimą.

Iki šiol Washingtonas, Londonas ir Paryžius tardavosi tik su Bonnos kancleriu Adenaueriu. Dabar jie turės išgirsti ir burmistro Brandto balsą.

Vakarinio Berlyno žmonės nėra kitokie, kaip rytinio Berlyno arba rytinės Vokietijos. Todėl iš vakarinio Berlyno rinkimų rezultatų galima numanyti, kas atsitiktų sovietų okupuotoje Vokietijos zonoje, jei tenai įvyktų laisvi balsavimai.

Apžvalga

PRANCŪZIJOS RINKIMŲ SISTEMA

Prancūzijos parlamento rinkimuose komunistai pravėdė tik 10 atstovų, vietoje 150, kuriuos jie turėjo seniojoje įstatymų leidimo įstaigoje. Šita katastrofiška "raudonosios" partijos pralaimėjimą "Laisvė" aiškina "sukta, neteisinga konstitucija", kuri buvo paruošta pagal De Gaulle'o nurodymus.

Bimbininkų laikraštis aiškina: Prancūzijos komunistai gavo per 20 nuosimčių visų paduotų balsų, o į parlamentą jie pravėdė tik apie 2 nuoš. atstovų skaičius. Ką gi tai reiškia? Tai reiškia, anot bimbininkų laikraščio,

"kad de Gaulle sudarė tokią konstituciją, pagal kurią turi rinkimus laimėti dešimtosios ir reakcinės partijos. Argi tai ne žulikiška, ar ne apgavikiška tokia demokratija?"

Ne, ir pati "Laisvė" tame pačiame straipsnyje parodo, kad ne. Ji rašo:

"Jei socialistai būtų kooperavę su komunistais, balsuojant antrą sekmadienį, būtų veikusiai abeji laimėję daugiau kandidatų (atstovų). — "N. Red.). Bet socialistai ir liberalai atsiskaidė kooperuoti su kairiaisiais".

Vadinasi, komunistai pralaimėjo daugiausia dėlto, kad su jais niekas nenorėjo susidėti antriose balsavimuose, o ne dėlto, kad yra "žulikiška" Prancūzijos konstitucija!

"Laisvės" editoriaus rašytajai nežino net to paprasto dalyko, kad rinkimų tvarką nustato ne valstybės konstitucija, o paprastas rinkimų įstatymas, kuris gali būti keičiamas vienu ar kitaip, visai nepaliečiant valstybės santvarkos pagrindų.

Todėl yra žioplas dalykas sakyti, kad De Gaulle'o konstitucija esanti tokia, "pagal kurią turi rinkimus laimėti dešimtosios ir reakcinės partijos". Nieko panašaus!

Absoliučios daugumos sistema

Dabartinis Prancūzijos rinkimų įstatymas yra kitoks, negu tas, kuris veikė Ketvirtosios Respublikoje. Tada atstovai į parlamentą buvo renkami pagal proporcingą sistemą, o dabar, jos vietoje, yra įvesta tam tikro tipo "mažoritarinė" sistema, lietuviškai sakytume, dauguminė sistema.

Pagal šią sistemą, atstovai būna išrenkami tas kandidatas, kuris gauna savo apygardoje daugumą balsų. Tačiau dauguma gali būti absoliuti arba reliatyvi (lyginama).

Jungtinės Amerikos Valstybės yra praktikuojama reliatyvios daugumos sistema: išrinktu yra laikomas tas kandidatas, kuris gauna daugumą balsų, nežiūrint ar jo balsai atsveria visų kitų kandidatų balsus, ar ne. Jeigu apygardoje eina trys arba keturi kandidatai, tai gali būti išrinktas tas, kuris gauna tik truputį daugiau, kaip trečdali, arba truputį daugiau, kaip ketvirtadalį visų paduotų, jei tik jo balsų skaičius yra didžiausias.

O pagal Prancūzijos įstatymą kandidato išrinkimui reikia absoliučios (visiškos) daugumos balsų. Jei paduoti apygardoj balsai pasiskirsto tarp kelių kandidatų taip, kad nė vienas jų nesurinko per 50 nuoš., tai balsuojama dar kartą.

Antrą kartą balsuojant, partijos, kurios nori, gali susiblokuoti ir statyti bendrą kandidatą, ir šita teisė turi visos partijos — tiek kairios, tiek dešinės. Todėl "Laisvės" ignorantai tauzija niekus, kada jie pasakoja, jog De Gaulle įvedė tokią rinkimų tvarką, kuri favorizuoja dešiniuosius ir reakcines partijas.

Ne rinkimų tvarką nulėmė Prancūzijos rinkimus dešiniųjų partijų naudai, o tas faktas, kad dešimtosios partijos labiau blokavosi (dėjosi vienos su kitomis), negu kairiosios. Tokia buvo balsuoto-

jų masė nuotaka. Su komunistais nenorėjo blokuotis nė viena partija, kadangi jie tarnauja svetimos valstybės interesams; todėl komunistai prakišo beveik viską.

Perbalsavimai

Čia dar galima pridurti, kad šita rinkimų sistema su perbalsavimu nėra De Gaulle'o išradimas. Ji seniai žinoma. Ji buvo vartojama Vokietijoje dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą.

Pirmąjį balsavimą vokiečiai vadindavo tiesiog "Die Wahl", o antrąjį — "Die Stichwahl". Antruosius balsavimus tekdavo daryti paprastai kokiame trečdalyje apygardų; didelėje daugumoje apygardų rinkimus išspėdavo pirmasis balsavimas, nes tada nebuvo tokio susiskaldymo į daugybę partijų, kaip pvz. dabar Prancūzijoje. Vokietijos socialdemokratai laimėdavo daugelyje apygardų absoliučias daugumas.

Rusijos diktatoriai ir pakalikai darbininkų judėjimo vieningumą saurdė — ir patarnavo reakcijai.

Bet dabar ta ardyto politika pradeda atsirgti jiems patiem.

Kitais žodžiais ...

Ipolitais

Savaitinio žurnalo skyriuje "The New York Times" skelbia nuotrauką vaidylų scenoje Šekspyro veikalo "Henry V", kur karaliaus rolę vaidina lietuvis Laurence Harvey (Ladas Skiknė). Ladas gimė Joniškyje 1 d. spalio, 1928 m. ir su tėvais 1936 metais išvyko Pietų Afrikon apsigyventi. Dramos vaidybos mokslus ėjo Londone. Jis jau vaidino televizijoje ir filmuose. Ypač mėgsta Šekspyra ir jau vaidina veikaluose: Othello ir Romeo ir Juliet. Dabar su garšiaja Old Vic grupe atvyko Amerikon vaidinti Henry V.

"TV Guide" savaitinis žurnalėlis, kuris anuošyk plačiai aprašė lietuviškos Rutos Lee (Kilmonytės) karjerą, 22 d. lapk. įdėjo vėl jos nuotrauką, draugėje šešerių kitų merginų, kurios vaidina televizijos serijoje "Restless Gun", su John Payne (Bonner). Ji čia vaidinusi "Lucy, a beautiful model", kuri "gets Bonner in trouble with her rough-tough boy friend in Painted Beauty". Ruta gimusi Montreale, Kanadoje, ir gyvena Kalifornijoje.

Parankites "N-nose"

Ispūdžiai iš Briuselio Tarptaut. Parodos

(Tęsinys)

Sovietų paviljonas stovėjo kaimynystėje dviejų didžiųjų paviljonų — JAV valstybių ir Prancūzijos. Savo didumu jis prilygo šių dviejų valstybių paviljonams. Žinoma, tik visai kitokios architektūrinės formos: pailgas, keturkampis, stovįs aukštesnėje vietoje, į kurią įveda eilė laiptų, pro dešimtą (prie svarbiausio įėjimo) kolonų. Viršuje kolonų — didžiulis parašas: Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjunga, Sovietų emblemą. Įėjus, didelio vestibulio dešinėje pusėje labai neskonin-gai, per visą sieną išpaisytas paveikslas, vaizduojas Sovietų Respublikų tautų žygiavimą su vėliavomis taikos (Mir) linkui. Gale jų grupė moterų sporto rūbuose, o viršuje sienos, — visų respublikų emblemos. Kairėje sienoje pakabintas Lenino paveikslas; Leninas kalba darbininkams ir kareiviams srevoliucijos metu. Šalia jo didžiulis sienoje piešinys, vaizduojas sovietų praeitį, — ant upės kranto prie geležinkelio sandėlių stovi krūva sunkvežimių, toliau elektros laidų stulpai, o už jų naujo žavingo miesto namai. Gale vestibulio ant aukšto stovo vienoje pusėje — didelė darbininko figūra su geležies įrankiu, o kitoje — moteris su jėgų pėdu. Už jų keletas laiptų į didelę salę, kurios gale per tris aukštus stovi Lenino figūra su iškelta ranka. O už jos — galutinėje sienoje piešiniai, — Kremliaus, žinomios ir įdomios cerkvės — Bazilijaus (Vasilij Blaženy) ir miesto žavingų namų gatvės! Aplink tą didelę salę, eina dviejų aukštų balkonai su ekspozitais. Įėjus iš lauko į vestibulį tas visas vaizdas stoja prieš akis. Gal kam kam jis gali sudaryti pirmą didingą įspūdį. Po to — pradžią apgaulės... Vestibulyje, ant stovų tų dviejų darbininkų (vyro ir moters) prancūziškai (taip pat ir angliškai) užrašyta: "L'union des Respubliques Socialistes Sovietiques est un etat Socialistes des ouvriers et des paysans. Article 1 La Constitution de D'URSS". (Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjunga yra darbininkų ir ūkininkų valstybė. Sovietų Konstitucijos 1-as straipsnis). Aš nemanau, kad čia man reiktų įrodinėti Sovietuose darbininko ir ūkininko skurdą ir jų išnaudojimą, statistikos duomenimis (kiek jie uždirba ir ką jie už tai gali nusipirkti) ir tuo parodyti, kad tie Sovietų valstybės pagrindiniai žodžiai visai neat-

tinka tikrovei. Manau, tačiau, jog šitai skelbiamai neteisėbei parodyti užteks priminti plačiai Europoje ir Amerikoje vieną žinomą faktą, būtent: darbininkų ir ūkininkų balsai iš užimtų kraštų Lietuvos (ir Pabaltijo), Lenkijos ir iš visur kitur šaukte šaukia pagalbos, — siųskite mums siuntinius, siųskite maisto, siųskite rūbų, siųskite vaistų, siųskite senus rūbus, apnešiotus, apiplyšusius, — nes ten viskas sugadu, ten viskas tinka, ten visko reikia, nes ten visko ir visko trūksta!!

Prieš mane pvz. guli sąrašas prekių ir kainų, siunčiamų iš Londono į Sovietų užimtus kraštus (Export Price List No: 10 — USSR, Lithuania, Latvia, Estonia, Ukraina and all Soviet Territories, Action Pharmacy (export) Ltd. 24 Church Rd., Action, London, W. 3). Iš jų matome pirmiausia vaistų, rūbams medžiagų, maisto ir kitų kainų didumą (pvz. 1 jarda vyriškos medžiagos — \$10.25, batai — \$13.85, sviesto svaras — \$2). Taip yra dėl nežmoniškai ankšto muito, kurį paima Sovietų "darbininkų ir ūkininkų valstybė".

Tokie siuntiniai eina ne tik iš Londono, bet ir iš kitur (Vokietijos, JAV valstybių) ir ne kam kitam, kaip tik tų kraštų darbininkams ir ūkininkams (kolchozninkams). Jie nesuinteresuoti nei vyriausybų nariams, nei aukštesniems pareigūnams, nei partijos bosams, nei pirmininkams bei vedėjams valdžios kooperatyvų, kolchozų, imonių direktoriams. Jie (paketai) siunčiami vargšams ūkininkams ir darbininkams. Ir tie vargšai apkraunami dar didžiausiais muitais (muitai siekia siuntinio vertės ir kartais net daugiau), iš kurių Sovietų "darbininkų ir ūkininkų" valstybė uždirba šimtus tūkstančių svetimos valiutos! Prie šio dar tenka neužmiršti, kad Lietuvoje gyvenimas dar kiek geresnis, kaip kituose Sovietų Rusijos kraštuose, nes dar Lietuva atvažiuoja iš gilumos Sovietų Rusijos žmonės nusipirkti kai ko, ko ten jau visai nėra.

Tai pirmoji Sovietų paviljono iškaba ir tos iškabos teisybė! Bet eikime toliau iš vestibulio prie ekspozatų ir stotelėkime pirmo jo aukšto balkone, pradedant literatūros skyriumi.

(Bus daugiau)

"NAUJINIENOS" PRANESA

TEISINGAS ZINIAS

KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS

9. Brest-Litovsk

Nuo Lenkijos sienos iki Brest-Litovsko buvo tik apie dvi mylios. Vos spėjo autobusas sustoti, kaip iš visų pusių jį apspito žmonių minia. Atrodė tie žmoneliai labai suvarę ir apdriskę. Staiga, lyg pagal komandą pasigirdo: "My chotim mira, mira, mira"... (mes norime taikos). Ir tas žodis "mira" skambėjo taip sutartinai, jog aš nė kiek neabejojau, kad tai buvo iš anksto suderiguota.

"Nejaugi mes atvykome čia kariauti?" — kreipiausi aš į Ireną. Ji nusišypsojo ir pasakė: "Jie nenori karo"... Paskui ji dar pridūrė, kad, girdi, kapitalistai nori Rusiją sunaikinti. "Tik pažūrėkite į mus", pareiškiau aš, "ar mes atrodo taip, kad atvykome čia kariauti?" Irena, lyg norėdama baigti tą pokalbį, atšovė, kad, girdi, mes nesamė kapitalistai, o tik jų agentai.

Tęsti toliau tą pasikalbėjimą nebuvo nei prasmės, nei laiko, nes turėjome skubėti į restoraną pietų.

Brest-Litovsk nėra didelis miestas, bet

plačiai žinomas visame pasaulyje. Priklaušė jis Lenkijai, bet po trečiojo Lenkijos padalinimo 1795 m. jis atiteko Rusijai. Svarbų vaidmenį jis suvaidino ir Pirmojo Pasaulinio karo metu, kai bolševikai, pagrobę į savo rankas valdžią, pasiuntė savo atstovus į Brest-Litovsk vesti derybas su kaizerio valdžia dėl pasirašymo atskiros taikos. Tose taikos derybose dalyvavo ir išgarsėjęs Trockis, kuris, kai taikos sutartis buvo pasirašyta (1918 m. kovo 3 d.), sušuko: "Tai nei taika, nei karas!"

Nuo to laiko jau praėjo keturiasdešimt metų. Tada Trockio pasakyti žodžiai tinka ir mūsų laikams: juk ir mes dar tikros taikos neturime, nors ir nekariaujame...

Kai po Pirmojo Pasaulinio karo Lenkija atgavo nepriklausomybę ir Brest-Litovsk jai atiteko, tai tam miestui nelabai garbinga vaidmenį teko suvaidinti. Maršalas Pilsudskis vis labiau ir labiau ėmė krypti į diktatūrą. 1930 m. turėjo įvykti parlamento rinkimai. Kad laimėjimas būtų užtikrintas, tai 80 opozicijos vadų buvo izoliuoti ir į Brest-Litovsk kalėjimą pasodinti menamai už sąmokslą prieš valdžią. Ir tai buvo padaryta rinkiminės kampanijos metu! Pilsudskio šalininkai,

taip su opozicija susitvarkė, suprantama, laimėjo be didelio vargo. Kai rinkimai praėjo, tai opozicijos vadai (išėmus vienolika) buvo paleisti, bet jie jau nieko nebegalėjo padaryti.

Brest-Litovsk vaidmuo kaip svarbių istoriškų įvykių miesto ir tuo dar nepasibaigė. 1939 m. rugsėjo 18-19 d. čia Hitleris ir Stalino atstovai įvykdė "ketvirtąjį Lenkijos padalinimą". Jie susitarė dėl grobio ir nutrynė nuo žemėlapiu Lenkijos valstybę, kuri, pasak Molotovo, buvo atsiradusi lyg koks šašas sveikame kūne... Tai tokie nepaprastai svarbūs pasaulio įvykiai yra susiję su Brest-Litovsk, kuris šiaip didelio įspūdžio nedaro ir turistų akį netraukia.

Nemalonus, bet juokingas atsitikimas

Įlampa visiškai atslūgo, kai apleidome miestą. Pavaziavus maždaug trisdešimt mylių, vienas turistų ėmė nerimti, nes jo pilvas kėlė "revoliuciją". Jis vis rangėsi ir nuo lango akių nenutraukė, tikėdamas kur pamatyti gazolino stotį. Niekur nieko, o čia jau tikra bėda. Paprašė jis šoferį, kad tasai sustabdytų autobusą. Bet tasai trumpai atkiro: "Nein". Tada jis kreipėsi į Ireną, kuri paaiškino, jog išviete yra tik Minsko viešbutyje. Tai tau,

Jurgi, ir devintinė! Kentėk, kol pasieksi Minską, iki kurio dar apie du šimtai mylių... Kai buvo prisiminta apie mišką, tai Irena ir vėl lyg šaltu vandeniu apipylė: girdi, miško niekur nėra, — vien tik laukai. Pagaliau pasirodė krūmokšniai, kurie buvo tikras išganymas. Autobusas sustojo: vyrai nužygiavo į vieną pusę, o moterys — į kitą.

Kai vėl sulipome į autobusą, aš paklausiau Ireną, kur yra gazolino stotys. Ji atsakė, jog tos stotys yra tik miestuose, ir tik ten apsirūpinama gazolinu.

Po to nelabai malonaus, bet juokingo nuotykių mes laimingai pasiekėme Minską. Jau buvo beveik dvylikta valanda nakties. Kol mesėdome daiktus, susitvarkėme ir vakariene pavalgėme, tai praėjo dar pusantros valandos. Tokiu laiku eiti į stotį, kur turėjau sutikti savo sūnėną, buvo nepatogu. Pasitarsu su Rask, nutariau palaukti iki 7 valandos ryto.

Dar prieš septynią valandą jau buvome stotyje. Stolis didelė, keturi kambariai. Žmonės miega ant grindų, pasidėję po galvų šulius. Kiekviename kambaryje stovi milicininkas. Kur tik mes pasukame, milicininkai seka mus akimis. Kai apžiūrėjome du kambarius, mano bičiulis Rask trumpai pareiškė: "Čia nėra nė

vieno lietuviu!" Įėjome į trečią kambarį ir pradėjome sugulsius žmogystas apžiūrėti. Staiga Rask sušuko: "Stai čia tai lietuvis!" Pažiūrėjau. Jokiu būdu nebūčiau galėjęs pasakyti, ar tai lietuvis, ar ne. "Jei jis lietuvis", sakau, "tai pažadink. Rusiškai gerai mokai, tai, jei pasirodys, kad nelietuvis, galėsi tinkamai pasiaiškinti".

Susitinku su sūnėnu

Jis taip ir padarė. Papurtė miegantįjį, o kai tas pravėrė akis, tai paklausė: "Vy litovec?" Ir kai išbudintasis pakėlė galvą, aš tuoj jį pažinau: tai buvo mano sūnėnas. Greit atsikėlęs, sūnėnas puolė man į glėbį. Tą sceną su atsidėjimu sekė milicininkas. Bet kadangi mes kalbėjome lietuviškai, tai jis negalėjo susigaudyti, kas čia vyksta. Nieko nelaukdamas, aš paprašiau sūnėną pasiimti savo lagaminą, kuris buvo kitame kambaryje. Sūnėnas nuskubėjo į kitą kambarį, o paskui jį milicininkas. Jis pasikalbėjo su kitu milicininku. Po to jis priejo prie grįžtančio sūnėno ir ėmė klausinėti, kas aš per vėnas, — gal jo tėvas. Sūnėnas atsakė, jog aš esu jo dėdė. Milicininkas tuo atsakymu pasitenkino, ir mes visi trys linksmai nužygiavome į viešbutį. Tačiau prie viešbučio

Jonas Augustaitis Trečias laiškas iš kelionės po Ispaniją

KELIONĖ ATGAL

MIELAS VINCENTAI,

Kaip rašiau pereiname laiške, rugsėjo mėn. 5 dieną autobusu atvykome iš Cala Ratjada į Palmą atgal, ir, praleidę ten dar vieną dieną, rugsėjo mėn. 6 dieną 11 val. išskridome iš Palmos aerodromo į Barceloną.

Aerodrome, gražus naujas pastatas keleiviams laukti, — restoranas, laukiamos patalpos ir patalpos formalumams atlikti, įvairiausių spausdinių kioskos (daugiausia svetimomis kalbomis), oro linijų atstovybės (Amerikos, D. Britanijos ir kitų kraštų). Tuo metu stovėjo didelis keleivinis Didž. Britanijos lėktuvas, švedijos ir mūsieskis — ispaniškas.

Atlikus formalumus (ir mums reikėjo praėti muitinę, kaip ir visiems kitiems, kurie skrenda iš Ispanijos į užsienius — tik mūsų nieko nežinėjau) 11 valandą išskridome. Pakilęs orlaivis tuoj įskrido į debesį ir neužilgo skrido žemai virš debesų, kuris atrodė taip, kaip Lietuvoje netvarkingai supustyti pusnyiai. Niekur nebuvo matyti vandens, vien tik išsitiesęs „sniegas“. Gražu buvo žiūrėti per orlaivio langą į baltą nelygų paviršių, nes atrodė, kad krinant nutupimų į švelnią ir minkštą sniego krūvą net be susitrenkimo...

Taip man bežiūrint, pajutau, gražios ispanės — padavėjos papojimą į pečių. Kai neįsitraukau, ką ji sako ispaniškai, ji paklausė: „Do you speak English?“ Atsakiau „I do“ ir jos klausimą. Bet, deja, tik iš trečio karto, dėl orlaivio ūžimo, galėjau suprasti kitą jos klausimą: „Would you like cognac or brandy?“ Atsakiau: „Cognac, please“. Gavau apie pusę stiklinės konjako Terry, kaip ir laike pirmo skridimo.

Nusileidę prieš 12 val. Barcelonos aerodrome, tuojau vyko atsiimti ir garažą mašinų ir negašdami artimiausiu keliu nutarėme važiuoti į kitą Ispanijos pusę — prie Atlanto. Atsiėmė mašinėlę (Volkswageną) ir nuvažiavę patikrinę, ji Volkswageno atstovybė (kad vėl nesugestų pakelyje) ir nusipirkę dar atsarginių dalių, išėjome tipingose ispaniškos valgyklos papietauti. Netoli uosto tokią suradome vienoje siaurutėje gatvelėje. Prie platiokio ir atdaro ir ją įėjimo stovi trys didžiausios vyno statinės greta viena kitos; greta jų atvira virtuvė, kurioje 4 virėjai gamina valgius ir čia pat patarnaujami pardavinėja ankštai sėdinčioms svečioms. Nedidelė patalpa pilna žmonių, užtat toje siaurutėje gatvelėje pristatytas ilgiausias eilė staliukų, prie kurių pietauja svečiai lauke.

Ten trispisčiai, kad likusiu gatvės šonu vos galėjo pravažiuoti vežimas ir viena pusė, vos vos neužkabins stalių. Atsisėdę prie vieno tokių staliukų, mano kelionės draugas valgė pilną keptuvę paella'os (iš ryžių, žuvies, krabų, vėžių, su visokiais prieskoniais), o aš lėkštę žuvų sriubos. Tai buvo didelė lėkštė, pilna iki brailių, įvairių žuvų, krabų, pora vėžių su prieskoniais ir labai mažai skystimo. Suvalgę dar įvairaus sūrio, vynuogių ir išgėrę bonką vyno iš tų statinių, nusipirkę konjako

kelionei, parašę laiškus, prisipylę benzino kiek tilpo, apie 17 val. išvažiavome per Leridą, Zaragoza iki Burgos, o nuo ten stačiai į šiaurę į San-Sebastianą prie Atlanto.

Aš nieko nerašysiu, mielas Vincentai, apie jį rašiau pereinamaisiais metais iš savo kelionės ir b) nenoriu varžytis su p-le Milleriute, kai ji, aprašinėdama Barcelonos žymenybes, be ypatingo Barcelonos susisiekimo ir geriausioje restorane skaniausių valgių, tvirtina (kitų miestų nematęs), kad Barcelona yra gražiausias Ispanijos miestas... Aš taip pat nerašysiu apie kelionę iš Barcelonos iki Zaragoza, nes tą kelionę aprašiau taip pat pereinamaisiais metais, — aš noriu čia tik pažymėti, kad plentas tarp minėtų yra turistiniis plantas, nuolat taisomos, nuolat gerinamas.

Nenorėdami važiuoti tamsoje toliau, pavarėję sustojome apie 40 kilometrų nuo Lerido's plantėje, turistiniame viešbutyje — Bayona (La Panadella-oje), 750 metrų aukštomu nuo jūros paviršiaus. Naujas, gražus neperdidelis viešbutis su statusu su ispaniškais tautiniais motyvais: apačioje — restoranas ir baras (gėrimai ir kava — expres) skoningai įrengti; viršuje dviejuose aukštuose keleiviams kambariai su tekančiu vandeniu ir visais kitais patogumais. Kambarys su dviem lovomis — 50 pesetų su 15% patarnavimu (ca. \$1,7). Lauke autogaražas ir visi įrenginiai degalams pasipildyti. Tokių viešbutių bei motelių yra prie didesniųjų turistinių kelių, ir vis dar statoma naujų, ir kai kurie jų yra nepaprastai gražiai pastatyti. Tai vis turizmui skatinti geros priemonės... Visi priešingai prie šalutinių Ispanijos kelių. Ten nėra tokių pritaikytų turizmui įrengimų ir keleiviui, apsinakvojusiam koikiame nors miestelyje prie šalutinio plento, tenka atsiskirti tų visų patogumų ir užmokėti kartais net brangiau už nakvynę bei kitokius patarnavimus.

Kitos dienos pavarėję sustojome prie šalutinio plento tipingame Ispanijos (Kastilijos) miestelyje S-te Domingo de la Calzada (47 km. nuo Burgos) ir ten apsinakvojome be didesnių patogumų viename iš trijų miestelyje esančių senų viešbutių.

Vaidui susidaryti čia patiekiau išrašą iš tos dienos kelionės lieno.

Sekmadienio pavakarys, rugsėjo mėn. 7 dieną. Keturiuose kampuose, prie didžiosios gatvės, kuri eina išilgai Burgos miesto, o kita — ja kerta statmenai, pilna žmonių. Vienur, sėdėdami lauke geria kavą bei vyną, kitur — sustoja krūvoše, ką tai temperatūringai diskutuoja, kitur vėl — moterys, nešdamos mažus vaikus ant rankų arba vežiodamos juos vežimėliuose, sudaro atskirą grupę, o viename kampe, prie kinų-tėtro ypatingai daug žmonių. Ten ispanas, pasistatęs puodą, kurenama iš apačios, verda alyvą, riastainius ir čia pat pardavinėja. Paėmęs iš stovinčio maisto miltų ir sumaisęs būdę į tešlą, sukrėtęs į apvalų skard

į indą su smailu (kokio 1 col.) galu, išstūmęs mediniu grustuvačiai į verdantį aliejų ir po kiek laiko išima jau virtus ruscus riastainius, kurių nedidokę dečią pardavinėja po 2 pesetas. Gerų kvietinių miltų riastainiukai, virti alyvoje, pakankamai skanūs, nors visas jų pagaminimas, gal ir neatitiktų europietiškiems higienos reikalavimams. Bet kartais verdantis aliejus, be abejonės, užmuša daug kenksmingų elementų!

Tuo metu mažai kas sėdi namie; miestelio gyvenimas eina tose kertose ir, kitur vėsesnėse vietose. Vyrai apsirėngę tiesiogiais rūbais, daugelis be kaklaraiščių (reikiška — ne cabalero) ir visi su juodomis kepuraitėmis, moterų rūbai taip pat daugiausia tamsios spalvos. Tai Kastilijos miestelio šventadienio vaizdas.

Kitos dienos rytė, 7:45 val. važiuojame Burgos link. Miestelis kelias. Gatvių kertėse kai kur jau stovi asiliukai su pintinėmis ant nugarų; kitur — jau susirinkę vyrai ir moterų būrelis ko tai laukia; kunigas — ilga sūtana užsidėjęs su plačiais bryliais skrybėlė ir maldaknygė rankose, žygiuoja pačios link, dar tik kai kur atsidarinėja uždarytos iš nakties langinės; vištos pašaliais renka sekmadienį primėtytas gatvėse liekanas. Išvažiuojame iš miestelio šalutinio plento Burgos link.

Rytas Kastilijos kaime

Aštuntoji rugsėjo, tautos šventė Lietuvoje. Kas ją šiandien ten švenčia?!

Rytas ūkanotas. Bekylanti saulė dar neišskleidė rūkų, — iš nakties dar jaučiama maža drėgmė. Ir plentas dar lyg părăsėjęs iš nakties. Aplinkui dar mažai gyvybės. Sarka, nutūpusi ant plento, stengiasi pirmutinė sugauti nakties keleivinių liekanas. Nežinomas keleivinis liūdnai traukia pėsčiomis, varginagai kur nors praleidęs dviejų tiktas mūlas, betempis dviejų ratų šieno vežimą, tingiai ir sunkiai traukia ir šalį siauroko plento. Asiliukas su apkrautomis pintinėmis gyvai trepsėdamas, kurk tai skuba, — jo didelės ausys linkytos į taktą jojo trepsėjimo. Avys, paleistos iš nakties gardo, ilgokomis virtinėmis, viena po kitos traukia per laukus, skubėdamas sturasti javų ražienose kokio nors maisto, — pasilikusių javų varpų, šiaudgalį bei apvutusią žolelę. Jas seka piemuo, vėlkdamas palaikydami antklodę, be abejonės, naudoja ma nakties patalui, begulint kur nors prisiglaudusiam netoli avelių gardo. Kalnuoti ir neištarti nupiautų javų ražių laukai, tęsdamiesi tolyn į kalnėn, susilieja į vieną pilką ir nykią Kastilijos kalnų spalvą.

Prie kaimo, kūlimo vietoje, prie sutriuškinčių šiaudgalių kugelių (kuliant sutrina javus gyvulių kanopomis) trisusiai vyriškis beskiristydamas ilgusius šiaudus. Per kaimo siaurą ir nešvarią gatvę, tad vis dar natiati perbėga bešėkdoma maisto višta, tai ištiesę kaklus judrieji kalakutai ką-tai pašaliais kapsto. Vyriškis trisusiai aplink asiliuko pintines, ar kitur — taisydamas mulo pakinktis, — ar vėl, kitur stovi priistais vienišas asilas, ko tai laukdamas... Tai moteris su mažu vaiku tik praverusi langinių pusę žiūri į gatvę. Kaimas keliasi, valanda — pradžia devintos!

Burgos miestas

Prieš devintą valandą atvažiavome į Burgos miestą. Krautuvės ir įstaigos dar uždarytos, tik pradėjo atidarinėti maisto krautuves ir kavines. Sustojome aikštėje prie katedros.

Burgos — 90.000 gyventojų, sostinė, tokios pat provincijos vardo, Kastilijos srities. Iš čia jau visuoliškame šimtmečiame Leono karalius Alfonsas III pradėjo žygi prieš maurus. Čia yra gėmęs ispanų-maurų karų didvyris Rodrigo Diaz de Vivar, kuris pasižymėjo kovose su maurais šioje provincijoje.

Iš statybos meno kūrinių pirmiausia tenka atžymėti gotišką katedrą su jos 80 metrų aukščio bokštu (su varpais), su labai gausiai turtingais gotiškais motyvais ir labai puošnų apvalų didžiuliu langu viršuje centrinio bažnyčios portalo. Katedrą pradėjo statyti 1221 metais ir baigė (kaip daugelį Ispanijos bažnyčių) tik šešiolik-tame šimtmetyje. Jos (katedros) vidus (nekalbant jau apie jo didį), nepaprastai gausiai išpuoštas, — altoriai, jų paveikslai, statulos, vargonai, didikų kartais ir atskirų katedros koplyčių išpuošimai suteikia vaizdą Kastilijos istorijos ir jos meno...

Tai buvo pirmadienį, pradžia 10 val. Katedros koplyčiose buvo laikomos penkerios mišios. Dviejose — vyskupų giedotinės, dviejų kunigų asistuojamos ir vieno tarno. Žmonių — buvo nedaug. Vienose vyskupo mišiose per visas mišias išbuvo tik viena ponija, kiti — keliauninkai

— svetimaučiai kaitaliojosi laikotarpiais; giedoją kartais ir pats vyskupas, bet daugiausia giedoją (visai gyvai) prie harmonijos sėdįs kunigas, kurio balsas skambėjo ir toliau tos koplyčios. Po mišių koplyčios kampe nusirengdamos liturginius rūbus, linksmai bekalbėdamas vyskupas, davė giedojusiam kunigui popierinį pinigą ir išėjo. Kitoje koplyčioje per vyskupo mišias grojo aukščiau koplyčios vargonai ir iš ten skambėjo gražus vyriškas balsas. Kitose dviejose koplyčiose kunigai laikė skaitytas mišias ir niekur nebuvo žmonių. Tik penktose — laike giedotinių kunigo mišių beveik visi koplyčios suolai buvo užimti. Galėjo būti apie 100 žmonių ir daugumas — ispanų.

Be šios žavingos katedros Burgos mieste tenka paminėti bažnyčias — Iglesia de San Nicolas su žavingu 15 šimtmečių akmens altoriumi. Iglesia de San Esteban — gotikos stiliaus, su kilimais ant sienų. Taip pat dar eilė kitų bažnyčių, kurias aplankyti neteko. Iš viešųjų žyminių pastatų tenka paminėti: Arco de Santa Maria, pastatytą Karoliū V ir Arco de Fernan Gonzalez, pastatytą Philipp'o II laikais. Miesto valdybos rūmus, 18 šimtmetyje ir visą eilę kitų (manau) gražių pastatų, kurių neteko aplankyti.

(Bus daugiau)

REMKITE TUOS BIZNIERIUS.
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuošimtis nuo 4% iki 6.

TAUPTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS.

INDELIAM APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: Lafayette 3-8248
(4 vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

NAUJA MAISTO-MĖSOS KRAUTUVĖ

VOSYLIUS FOOD MART

2433 West 69th St. Tel.: Prospect 8-9129

Pasirenkate šviežią mėsą iš šaldytuvų, nebrangiomis kainomis. Vosylius gamybos pagarsėjusios dešros (lietuviško skonio), skilandžiai ir kiti mėsos gaminiai. Importuoti iš Europos delikatesai, šokoladai, saldumalai ir kiti gaminiai. Džiūvintai baravykai iš Lietuvos ir vietiniai marinuoti grybai nebrangiomis kainomis. Didesnis užsakymus pristatome į namus.

Atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
Grovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
Yards 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
Lafayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Cliffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
Townhall 8-1312

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Haymarket 1-2028

DR. ANNA BALUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS

6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. ir ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Ofiso telefon: PROspect 8-3229
Rezid.: tel.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 riktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.

Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.

Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324

OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; antrad. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija

DR. K. NASVYTIS

proto-nervų ligos

104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615

FRontier 6-0304, RAndolph 6-1190
(Rez. Tel. Baivaia, ILL. 4287MT)
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telefon: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 po p. ir 6-8 val. vak. kasdien. Šeštadieniai 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Vidaus ir vaikų ligos

2423 WEST 63rd STREET
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Sėd. nuo 12:30-2:30 val. popiet. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Telef. ofiso: WA 5-2017
Res.: PR 8-4255

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvius Gydytojas)

2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REPUBLIC 7-9199

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGU SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.

2422 W. MARQUETTE ROAD
Grovehill 6-1595

Dr. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Trečiad. ir šeštad. tik 10-12 val.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. J. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero, ILL.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniai 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210
Jei neatšiliepa šaukite Kedzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakara: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS

2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak. Neradus, skambinti mano asistentui DR. V. REKLYS, tel.: RE 7-2806

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12. Trečiadieniais uždaryta.

Telef.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Sėd. 2-6 val. po pietų.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas: 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-8. Treč., sėd. ir sekmd. tik susitarus.

Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telefonas: PROspect 6-1930

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— WEDNES., DECEMBER 10, 1958

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniai 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

2458 WEST 71st STREET
Ofiso telefon: HEMlock 4-2123
Rezid. telefon: GLEeson 8-6195

Valandos: pirmad. ir ketv. nuo 9 iki 9 val. vak., antrad. ir penktad. nuo 1 iki 5 val. vakaro, šeštad. nuo 2 iki 4 val. po pietų, trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaskevicius

(VASKEVICIUTE)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS

DANTŲ GYDYTOJAS

4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31st gatvių)

Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmdieniais uždaryta.

Tel. off.: FR 2-4841, 9 A.M.—5 P.M.
Tel. res.: AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9:30

Dr. JUSTINA ŽIRGULIS

Specialybė įvairios nervų ir proto ligos—vaikų ir suaugusių.

PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 29, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDIJA-PROTEZISTAS

Aparatai — Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t.t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 WEST 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA, Yards 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel.: Yards 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaišo.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusius ir nervuotus akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metus.
Kaiba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 10:00 val. ryto iki 8 val. vakaro.

GRADINSKAS

NEMOKAMA
TAISYMO GARANTIJA

televizijos pirktojas pas mus

- Priimam senas
- Duodam išsimokėtinai.

J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998

Atdara kasdien. Sekmd. uždaryta.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO VALANDA

Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Šeštadienį ir sekmdienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEMlock 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

JOIN SKYWATCH

CALL CIVIL DEFENSE

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

6245 South Western Avenue

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną, ketvirtadienį nuo 9 iki 8, penktadienį nuo 9 iki 8, šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. dien.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Tel.: GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praetimui, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnis ir pelningesnis įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tiką saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių priimanomoms sąlygomis morkių paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tūkazarų nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turfas virš \$29,000,000.00

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Simfonijos koncertai

Savaitę nuo gruodžio 15 iki 20 d. Chicago simfonijos orkestras duoda šiuos koncertus:

Pirmadienį, gruodžio 15 d. 8:15 val. vak. (Pabst teatre Milwaukee), F. Reineriui diriguojant: Bartoko vengrų metmenys, Mozarto simfonija Nr. 39, Ginasteros koncertinės variacijos, Prokofjevo Klasikinė simfonija ir Borodino maršas iš Princo Igorio.

Antradienį, gruodžio 16 d. 3 val. popiet koncertas jaunuo-menei, Serija A. Diriguoja Walter Hendl. Solo pianistas Jeffrey Siegel, "Bethoveno Gyvenimas": Minuetas iš G (piano solo), Mėnesienos sonata, Scherzo iš simfonijos Nr. 8, Pirmas eismas iš koncerto pianui Nr. 3, Laidotuvių maršas iš simfonijos "Eroica", Cherzo iš simfonijos "Pastorale".

Ketvirtadienį, gruodžio 18 d. 8:15 val. vak. ir **penktadienį**, gruodžio 19 d. 2 val. popiet (Fritz Reiner dirigentas, Johanna Marthy solistė): Mozarto overtiūra iš Don Giovanni, Bethoveno simfonija Nr. 6, Brahms koncertas smuikui, opus 77.

Šeštadienį, gruodžio 20 d. 8:30 val. vak. (Walter Hendl dirigentas, Francis Akos smuiko solistas): Čachaturiano smuiko koncertas. Kita programos dalis bus paskelbta vėliau.

Paskutinę savaitę

*Paskutinę gruodžio mėnesio savaitę Chicago simfonijos orkestras duoda šiuos koncertus:

Antradienį, gruodžio 23 d. 2 val. popiet (Fritz Reiner dirig.): Bacho Suita Nr. 3; Ginastera koncertinės variacijos; Bethoveno simfonija Nr. 6 (Pastorale).

Penktadienį, gruodžio 26 d. 2 val. popiet ir **šeštadienį**, gruodžio 27 d. 8:15 val. vak. (diriguoja Fritz Reiner ir viešnia dirigentė Margaret Hillis): solistas baritonas Morley Meredith): Bacho Suita Nr. 3, Honneggerio Kalėdų kantata ir Bartoko muzika stygų orkestrui.

St. Dominiko mokyklai pristatytas ugniagesis

Gaisrininkų komisionierius Quinn priskyrė gaisrininką sergėti katalikų St. Dominic pradžios mokyklą, 849 Hudson ave., kol sąlygos bus pagerintos. Įsakymas pastatyti prie tos mokyklos gaisrininkų sargybą buvo duotas, pradėjus inspektuoti visas Chicago mokyklas po tragiškojo Angelių Karalienės mokyklos gaisro, kuriame sudegė ir

mirė 89 mokiniai ir 3 vienuolės.

Nuo įsakymo inspektuoti, jau patikrinta 158 mokyklos, ir gaisro pavojų rasta kai kuriose kitose mokyklose, tačiau St. Dominico mokykloje padėtis rasta tiek "drastiška", jog buvę būtina tuojau priskirti gaisrininkų sargybą. Tokios sargybos bus paskirtos ir prie kitų mokyklų, kur tik bus rasta padėtis per daug pavojinga.

Operetė Fledermaus šeštadienį per radio

Šį šeštadienį per CBS radio tinklą (WBBM Chicagoje) bus transliuojama iš Metropolitan Opera teatro New Yorko Johann Strauss operetė Die Fledermaus (Šikšnosparnis). Svarbesnias roles dainuos: daktaras Falke — baritonas Frank Guarrera iš Philadelphia; Alfreda — tenoras Cesare Valletti iš Italijos; Rosalinda — soprano Hil-de Gueden iš Vienos; Advokata Blinda — tenoras Paul Franke iš Bostono; Gabriel von Einsteina — baritonas Theodore Uppman iš Palo Alto, Cal.

Operetė transliuojama nuo 1 valandos popiet Chicago laikui.

Kalėdų ženklelių rinkliava

Šių 1958 metų Kalėdų ženklelių (Christmas Seals) kovai su džiova pardavimas jau davė \$153,019 pajamų. Tai yra pajamos, gautos per pimašias 7 dienas, \$5,842 daugiau kaip pernai tuo pačiu laikui. Iš surinktų sumų yra daromos nemokamos plaučių nuotraukos, duodami nemokami tuberkuliozės skiepai, išlaikomos džiova sirgusių pasveikimo įstaigos (rehabilitacija), daromi tyrinėjimai ir t. t.

Daugiau kaip dviem milijonams šeimų šiemet yra išsiuntinėta tokių Kalėdų ženklelių. Pernai už juos buvo surinkta \$797,076, šiemet tikimasi surinkti nemažiau kaip \$800,000.

Mažiukas didvyris, išgelbėjęs šeimą

Roger Cubalchini, 6 metų vaikas, naktį atsikėlęs, atėjo į tėvų miegamąjį ir juos priklėdė, sakdamas, kad jam skauda galvą ir kad jie turi keltis. Tėvai paklausę atsikėlė ir čia pat sumuiko apsvaigę. Motina pajėgė prišliaužti prie telefono ir išaukti pagalbą. Atskubėję gaisrininkai ir policija visą šeimą, Joseph ir Mary Cubalchini ir du sūnus, Joseph 16 ir Ronnie 12 ir patį Rogerį išvedė laukan ir atgaivino atsivežtu deguonių. Pasirodo, tėvas ilgą laiką garaže varęs automobilio motorą, norėdamas pakrauti batareją, ir nuodingos dujos susirinko per paliktas atviras duris į namus.

Šalčiai Chicagoje

Antradienio rytą Chicago atšikėlė sniege ir speige. Nuo praeito sekmadienio 10 val. ryto kaip pradėjo snigti, iki antradienio popiet mieste pasnigo 6 coliai, kas yra lygu tik vienam ketvirtadaliui colio lietaus. Bet temperatūra, kuri jau nuo sekmadienio nebebuvo pakilusi aukščiau 14 laipsnių, naktį į trečiadienį nukrito iki rekordinio žemumo. Oficialiai prie Midway aerodromo buvo 14 laipsnių žemiau nullo, o Kankakee net 22 laipsniai žemiau nullo, nors miesto centre buvo žymiai "šilčiau". Spėjama, kad sausas oras lėtas ir šaltas oras pabus mažiausiai dar keletą dienų.

Prieš dar didesnių busų kainų kėlimą

Springfielde ateinančią savaitę bus nutarta, kas daryti prieš nuolat augančias viešos transportacijos kainas. Illinois legislaturas Masinės Transportacijos komisija susirenka paruošti projektą ir rekomendacijas naujam įstatymui, kuriuo reguliuojamas autobusų ir traukinių susisiekimas mieste ir už miesto ribas. Komisijos pirmininkas Elroy Sandquist pareiškė, jog yra reikalinga vieša parama, norint kad žmonės be didesnio sunkumo pajęgtų pirkti važinėjimo bilietus. Autobuso operatoriai mieste ir priemiesčiuose reikalauja juos paliusuoti nuo gazolino mokesčių ir leisti patiemis keisti tvarkaraščius.

Evan Kelly, buv. mero brolis, išvengė kalėjimo

Fed. teisėjas Miner nutarė nesiųsti Evan Kelly, buvusio Chicago mero Edward Kelly, brolių, 57 metų, į kalėjimą, jei jis nenusikals per 5 metus.

Evan Kelly atsidūrė teisme už federalinių mokesčių nuslėpimą. 1956 m. teismas nusatė, kad jis iš "pašalinių" pajamų nesumokėjo vyriausybei \$37,879, iš 1947 ir 48 metų. Jis tada uždirbo \$59,578 ir \$74,204, o deklaravo, kad uždirbo tik \$35,529 ir \$32,810.

Michell Rieger, prokuroras, nupasakojo, kad Kelly slapto-sios pajamos buvo iš kompanijų, kurios nuomojo vietą parodai Soldiers Fielde. Kelly tada buvo parkų administracijos direktorium specialiems reikalams.

Kokainistai puola vaistines kaip vilkai

Policija suėmė Marcia Troglio, buvusią modistę, 20 metų, iš 4336 N. Ashland ave. ir du jos sėbrus William Kading, 21 metų, iš 2022 Campbell ave., Rolling Meadow, ir Robert Du Plessis, 21 metų, iš 108 Elm-hurst rd. Mount Prospect.

Jie prisipažino apiplėšę pas-kutinėmis dienomis penkias vaistines miesto šiaurinėje daly. Visi 3 yra narkotikų vartotojai. Miss Troglio už pagrobimą iš vaistaininko pinigų ir narkotikų buvo teisiamas. Bet teisėjas ją nuteisė sąlyginiai, jei ji per 3 metus nenusikals.

"Mažas pasaulis" televizijoje

Ateinantį sekmadienį, gruodžio 14 d. nuo 6 iki 6:30 val. vak. rytiniu laiku (5—5:30 val. Chicago laikui) per CBS televizijos tinklą kalbės trys žmonės iš trijų tolimų vietų bendrame pasikalbėjime apie JAV ir jos kaimynų santykius Pietų Amerikoje.

Iš Baltimorės kalbės Dr. Milton Eisenhoweris, John Hopkins universiteto prezidentas ir prezidento Eisenhowerio asmeniškasis atstovas Pietų Amerikai; antras kalbės iš San Juan, Portorikos gubernatoriaus Luis Muñoz Martin, ir trečias — buvęs Ekvadoriaus prezidentas, dabar Jungtinių Tautų stebėtojas Libane, kalbės iš Beiruto.

TRUMP AI

— Vladas Barčauskas, Naujienų bendradarbis New Yorke, spaudos ir privačiais reikalais buvo atvykęs į Chicago ir ta proga aplankė visą eilę savo senų gerų pažįstamų, kurių jis šiame mieste apsieitai turi. Išskrido atgal į New Yorką trečiadienio rytą.

— Dr. Juozas ir Giedra Gudauskai, 8144 S. Green st., susilaukė dešimties su puse svaro dukros, kuriai davė vardą Daina Marija. Motina ir duktė jaučiasi puikiai. Jie augina du sūnus, ir džiaugiasi dukrelės susilaukė.

— Šį sekmadienį įvyks Garfield Parko savišalos klubo svarbus priešmeninis susirinkimas. Kaip kasmet, taip ir šiemet prieš metų pabaigą klubiečių rūpesnis ir galvosūkis yra, kas rinkti į klubo valdybą. Tai viena. Antra, ką klubiečiai galvoja dėl išklausio ir jau aptariam klausimo — Lietuvių Paviljono rengimo būsimoji pasaulinėje parodoje Chicagoje. J. G. P.

— Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos tremtyje adresas yra šis: Dr. Juozas Gudauskas, 8144 South Green St., Chicago 20, Ill.

— **Penktadienį**, gruodžio 5 dieną, 4343 S. Troy gatvėje esančiuose namuose susirinko didokas būrys žmonių Stelso Conrad gimtadieniui paminėti. Buvo suėję josios vaikų ir šeimos ir artimesnieji draugai.

— R. Guzas, Delavan, Wisc., gyventojas, gruodžio 17 dieną kartu su Mike Čepulevičium išvažiavo į Arkansas valstybę, o vėliau pasuks į Kaliforniją ir Meksiką, o apie pavasarį užsuks į Floridą.

Daley nominuojamas naujiems rinkimams

Chicago miesto demokratų partijos komitetas iš 50 narių žada šį ketvirtadienį indorsuoti mērą Richardą J. Daley perrinkimui į mērų, sekamam terminui, ir mērą Daley yra pasiryžęs indorsavimą priimti. Nominacija įvyks vasario 24 d., o rinkimai bus balandžio 7 dieną. Nominacijų peticijai yra reikalinga tik 4,439 parašai, bet galinga demokratų organizacija Chicagoje žada surinkti parašų kelis šimtus tūkstančių.

Pėdos sniege padėjo pagauti 3 plėšikus

Policijos seržantas Edward Joyce, pamatęs vėlai naktį šviešą restoraną užpakaliname kambary, įėjo patikrinti ir rado prie lovos pririštą restoraną savininkę Mrs. Louis Prevenas, 53 metų.

Ji nupasakojo, kad 3 plėšikai ką tik pagrobė iš jos \$1,000. Seržantas iššaukė pagalbos ir ėmė sekti pėdomis sniege, kur nuėjo banditai. Netrukus jie buvo pagauti prie Morgan ir 82 st.

Suimtieji yra: Frank Esposito, 25 metų, iš 11054 Green Bay ave., Raymond Deering, 28 metų, iš 1420 S. 49 ave., Cicero, ir James O'Leary, 27 metų, iš 10413 S. Hoxie st. Mrs. Prevenas turi restoraną 8692 Vincennes ave.

Meras Egan reikalauja už areštą \$5 milijonus

Garsusis Auroros mēras Paul Egan padavė į fed. teisiamą Chicago savo miesto tarybą ir pareikalavo priteisti jam \$5 mil. už jo suėmimą ir kalėjimą pa-siuntimą.

Spalio 14 d. policijos viršininkas Donald Curran liepė išvesti mērą iš miesto tarybos posėdžio ir jį nugabenti į kalėjimą. Mēras šaukė tarybos ir piliečių susirinkimą svarstyti, kaip pavyrtyti iš tarnybos policijos viršininką Curran ir visus 68 policininkus, kuriuos mēras atleido, bet kurie jo įsakymo neklausė.

Žagarės Klubo veikla

Klubo susirinkimas įvyko lapkričio 23 d. Vengeliausko svetainėje, 4500 So. Talman ave. Susirinkimą atidarė pirmininkas V. Kriščiūnas 1 val. po pietų. Protokolas priimtas be pastabų. Klubo turtas yra virš \$10,300. Parengimų komisija praneša, kad klubo metinis parengimas su programa įvyks ateinančio sausio 10 d. Vengeliausko svetainėje. Visi nariai privalo dalyvauti, kurie nedalyvaus — užsimokės \$1.00. Nutarta: dėl sekančių susirinkimų pasiųsti nariams atvirutes, taip pat nutarta Hines Ligoninės kareiviams skirti dovanėlę Kalėdų cigarečių \$10.00 ir sveikinti su Kalėdų šventėmis Naujienas su \$10.00.

Sekantis priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 28 d. Bus klubo valdybos rinkimas ir kiti svarbūs reikalai.

Koresp. J. Gelgudas

Skaitytojo patarimas

Naujienų Nr. 287 antrojoje daly — literatūros priede š. m. gruodžio 6 d. laidoje gražiai paminėta Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukaktis. Jonas

Gludas išsamiai abibūdina Vinco Kudirkos antimaskolišką nuostatą. Jeronimas Cicėnas dienų skeveldrose įprastu nuosirdumu gvildena B. Pranskas rašinį apie Vincą Kudirką dabarties okupuotoje Lietuvoje ir ryškiai pavaizduoja Maskvos rusų komunistų generalinę liniją apie šį didįjį mūsų tautos kovotoją. Anatolijus Kairys iškelia iki šiol lyg ir nepastebėtus arba per nesupratimą paneigtus Vinco Kudirkos vertimų teigiamus privalumus. Verstosios dramos, tie literatūros šedevrai — Vėlinės, Orleano Mergelė, Vilius Telis, Kainas — patiekto lietuviai skaitytojui ne tik nesužalotos, bet pilno turinio ir ryškios dvasios. Lietuvių Studentų Santaros skyriuje — Mūsų žingsniai kruopščiai nagrinėjamos Vinco Kudirkos charakterio žymės. Šį Naujienų literatūros priedą privalėtų įsigyti kiekvienas lietuvis, šviesuolis. Geriausia, tačiau, besibaigiant metams, užsisakyti Naujienas sekantiems metams, kad nereikėtų paskirai gaudyti jų dažnai spausdinamas išskirtines vertybes. Ld. Šm.

Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir kitur

Cia pat gausite siuntimui skančių prekių:

1. Laikrodžių, rašomų mašinelių, siuvamų mašinų.
2. Foto aparatų, akordeonų.
3. Visokių medžiagų kostiumams, paltams, suknelėms.
4. Trys kostiumai su persiuntimu ir kitomis išlaidomis tik \$39.00.

Kreipkitės į lietuvių įstaigą **PARCEL SERVICE**

3322 S. Halsted St., Chicago 8 Ill. Tel. Yards 7-0677.

(J. Karvelio Prekybos patalpose) Atidara nuo 9 v. ryto iki 6 val. vak. pirm. ir ketv. nuo 9 ryto iki 9 v. (Sk.)

NEPAMIRŠKIME SAVO ARTIMŲJŲ

Siunčiame siuntinius Jūsų atneštus ir pas mus sudarytus Galite dapiški šių medžiagų 100% vilna, kostiumų medžiagų kainuoja tik \$12.25, 6 vyriškų kostiumams su persiuntimu — tik \$59.00. Jūsų užsakymus siunčiame per Angliją, pigesni vaistai. Pasiuntimas pigesnis, negu kitur. **PATRIA GIFT PARCEL CO.**, 3305 So. Halsted St. Tel. LAfayette 3-2021. Liusės suk

Siunčiame siuntinius Jūsų atneštus ir pas mus sudarytus Galite dapiški šių medžiagų 100% vilna, kostiumų medžiagų kainuoja tik \$12.25, 6 vyriškų kostiumams su persiuntimu — tik \$59.00. Jūsų užsakymus siunčiame per Angliją, pigesni vaistai. Pasiuntimas pigesnis, negu kitur. **PATRIA GIFT PARCEL CO.**, 3305 So. Halsted St. Tel. LAfayette 3-2021. Liusės suk

New Life Delicatessen Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa. 3146 SO. HALSTED ST. Victory 2-7666 Jones Grinins, savininkas

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimai.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MAISTO KRAUTUVĖ su gerais įrengimais ir prekėmis, tik \$4,250. Bargenas, B. Liskus.

SUMAZINTA KAINA iki \$20,000. Nepreleiskite šios progos! Arti Marquette Pk. rajono, prie geros transportacijos, 1 metų 5½ kamb. mūrinis bungalow. Patogus kambarių išdėstymas. Dvigubas garažas. A. Reklaitis.

7 METŲ mūr. namas Marquette Pk. Priekyje biizniui patalpa, 4 kamb. butas užpakalyje. Šildymas alyva. A. Katilius.

GEROJ BIZNIO VIETJOJE Bridge-Porte 3 krautuvių ir 2 butų po 4 kamb. mūro namas. Karšto vandens šiluma. Mūr. garažas. \$33,000. A. Sirutis.

ARTI MOKYKLŲ, Marquette Pk. 6 kamb. bungalow. Gazo karšto vandens šiluma. Dvigubas garažas. Apžiūrėkite prieš parduodant. B. Gerčius.

MARQUETTE Pk.: 2 metų 2 aukštų mūr.: 2 po 5½ ir 3 kamb. \$40,000; mūr. 2x6 ir biiznis, dvigubas garažas. \$34,000. B. Liskus.

GAGE Pk. 6 kamb. mūr. bungalow, 3 dideli miegamieji. Mod. virtuvė ir vonia. Rūšyje toiletas. Pilna pastogė. Karštu vand. gazo šildymas. Prašo \$22,000. A. Reklaitis.

6 KAMBARIŲ 12 metų mūr. rezidencija. 40 pėdų sklypas. Gazu šildymas. Garažas. Arti California ir 72-os. \$20,500. A. Katilius.

DEL NEPAVASTU aplinkybių kaina nupiginta iki \$28,000. Arti 63-tos ir Central Ave. 2 aukštų mūr. 2x4 ir 1-5 kamb. ir dovanų krautuvių. Autom. alyvos šildymas. \$355 mėn. pajamų. A. Sirutis.

P. LEONAS REAL ESTATE 2735 WEST 71st STREET Visi telefonai: WALbrook 5-6015

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojamą turtą per mūsų įstaigą. Naudokitės mūsų teisingu patarNAVimu.

TALMAN REALTY SALES

2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois REpublic 7-9400

Perkant ar parduodant nuosavybę per mūsų įstaigą Income Tax patarNAVimas veltui.

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEMOKAMAI PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitai patarnavimui skambinti PROspect 8-2233

BELL-VARPAS 5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APARTMENTAI TURIME gerus nuominkinus. Sa- vininkams nereikia nieko mokėti. Te- lefonuokit bet kada. Noel Realty Co. 6001 So. Kedzie. PROspect 8-5353

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas, karštas vanduo. 933 W. 34th Place.

CICERO — 3 kamb. apšildomas butas antrame aukšte iš kiemo. Suau- gusiems. TO 3-8406.

CONTRACTORS-BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai

NAMŲ REMONTAS (REMODELING)

Atlieku cemento, karpenterio, mūr- ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.

Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose. **PETRAS POCIUS** 2515 WEST 42nd STREET Grovehill 6-7692 arba LAfayette 3-1209

BUILDING, REMODELING CONTRACTOR

Vauji namai ir garažai, senų namų, togių, kaminių, porčiai ir langai. Ce- mento ir mūro darbai, pliestieravimas laizymas, tile įdėjimas ir įvairūs kiti darbai. Skambinkite.

LIUDAS TAUJENIS 2609 WEST 69th STREET HEmlock 4-5848 PIRKITE JAV TAPYMO BONUS

VESTUVĖMS IR VISOMS KITOMS PROGOMS

1. Visas puošniausias vokiečių kristalas didžiausiu pasirinkimu, bavarų porcelanas atpigintiomis beveik iki japonų porcelano kainomis.

2. Abi naujosios dabar Lietu-voje įgrotos ir įdainuotos LP plokštelės, Šaliapino ir Dono karo-kojų choro įdainavimai ir visa klasikinė muzika plokštelėse.

3. Šveicariški laikrodžiai, gin-aro puošmens, vokiškos aukslo blunksnos, vedybiniai ir kitoki medai, kultūriniai perlai ir kito-ki moterims papuošalai.

4. Rašomosios mašinėlės, stane-lio sidabras, dekoratyvinės (ir Hummel) figūros, visos lietu-iškos knygos, odiniai albumai, manikiuriniai ir kt. setai ir dau-lybė kitokių dovaninių prekių.

Visa dideliu pasirinkimu, ne-aukštomis kainomis TERROJE, 3333 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel.: LA 3-0427.

(Sk.)

ŠIMAITIS REALTY INSURANCE

2737 W. 43rd St. CL 4-2390

NORINTIEJI PARDUOTI ar pirkti nekilnojamą turtą, kreipkitės į akty-vią ir rezultatus duodančią įstaigą. Pastelravę mūsų namų sąrašą, įti-kinsite gerai pirkiniai.

BELL - VARPAS

Real Estate, Insurance, Notary Public 5916 SO. WESTERN AVENUE PROspect 8-2233

RETA PROGA

Už sumažintą kainą savininkas sku- biai turi parduoti 12 metų moderni- kai įrengtą 5 didelių kamb. mūrinę rezidenciją prie 72nd ir Richmond St. Alyva šildoma, apsauga nuo potvy- nio, garažas, kilimai ir kiti priedai. WA 5-0303

GROUND OBSERVER CORPS

CALL CIVIL DEFENSE

6 — NAUJINIENOS, CHICAGO 8, ILL. —WEDNES, DECEMBER 10, 1958

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS. Dabar yra lai- kas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY 3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272 STA-VLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

KALĖDINIS IŠPARDAVIMAS

Didelės nuolaidos šioms prekėms: Radio \$12.25 ir brangesnių, Stereo garsų Televizijos setai ir Hi-Fi. Minkštos kėdės \$19.95 ir daugiau, 3 gabalų Parlor setas už \$189.95, 9x12 kilimai po \$19.95 ir daugiau, 9 gabalų Parlor grupė už \$189.95. Kas pirks prekių už \$100.00 ar daugiau, tai gaus dovanų kalakutę.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO. 2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711 Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų.